

351 Πολιτικής Επιστήμης Κρήτης (Ρέθυμνο)

Σκοπός

Σκοπός του Τμήματος είναι η έρευνα και διδασκαλία της Πολιτικής Επιστήμης, με προοπτική την εμπάθυνση και κριτική διαχείριση σύγχρονων πολιτικών προβλημάτων. Έχει συγκροτηθεί σε αμιγή βάση, χωρίς θεσμικές δεσμεύσεις με άλλους κλάδους ή αντικείμενα, πράγμα που του επιτρέπει να αναδείξει τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της πολιτικής επιστήμης, όσο και να συνεργαστεί με άλλους κλάδους στο πλαίσιο κοινής συνεργασίας και έρευνας. Το Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης φιλοδοξεί να εκπαιδεύσει πολιτικούς επιστήμονες, που θα μπορούν να αντεπεξέλθουν με επιτυχία στη γνώση και διαχείριση της σύγχρονης δημόσιας πολιτικής, συμβάλλοντας έτσι ουσιαστικά, αφενός στη δυνατότητα ανάπτυξης του ίδιου του επιστημονικού πεδίου και αφετέρου στην αναβάθμιση του ελληνικού πολιτικού συστήματος, ιδιαίτερα υπό την προοπτική ένταξής του στο ευρύτερο πλαίσιο της ευρωπαϊκής πολιτικής.

Επαγγελματικές Διέξοδοι

Οι πτυχιούχοι μπορούν να καλύψουν θέσεις εργασίας σε τομείς ανάλογους με τις σπουδές και την εξειδίκευση τους. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι μπορούν να απασχοληθούν στον δημόσιο και ιδιωτικό τομέα: ως στελέχη, ως εμπειρογνώμονες ή ως σύμβουλοι, σε υπουργεία και Οργανισμούς, στην Τοπική Αυτοδιοίκηση, στα Μέσα Ενημέρωσης, σε διεθνείς και πολυμερείς οργανισμούς (Ε.Ε., Ν.Α.Τ.Ο., Ο.Η.Ε., Ο.Ο.Σ.Α., Ο.Α.Σ.Ε.) κ.ά. σε πολιτικά κόμματα, ιδρύματα, ινστιτούτα, εταιρείες δημοσκοπήσεων και δημοσίων σχέσεων.

Πρόγραμμα Σπουδών

Οι κεντρικοί άξονες του Προγράμματος Σπουδών του Τμήματος Πολιτικής Επιστήμης, γύρω από τους οποίους διαμορφώνονται οι θεματικές ενότητες γνωστικών αντικειμένων που αυτό θα περιλαμβάνει, είναι οι εξής:

- A. Πολιτική Θεωρία και Κρατικές Πολιτικές
- B. Συγκριτική και Ευρωπαϊκή Πολιτική
- Γ. Πολιτική και Ιστορική Κοινωνιολογία

Οι παραπάνω κεντρικοί άξονες απηχούν τη φιλοσοφία του προγράμματος σπουδών και της φυσιογνωμίας του Τμήματος Πολιτικής Επιστήμης, υπηρετούν δε ένα στρατηγικό στόχο με πολλαπλή επιστημονική και εκπαιδευτική σημασία. Πρώτον, χωρίς να παραγνωρίζεται η σύγχρονη ανάγκη διεπιστημονικότητας και διατμηματικής συνεργασίας, στόχος είναι η ανάδειξη του αμιγώς πολιτικο - επιστημονικού χαρακτήρα του Τμήματος. Δεύτερον, ως στόχος τίθεται η εναρμόνιση του Προγράμματος Σπουδών με τις σύγχρονες διεθνείς τάσεις στον χώρο της Πολιτικής Επιστήμης.

Το Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης του Πανεπιστημίου Κρήτης είναι ένα νέο Τμήμα που συγκροτήθηκε χωρίς θεσμικές διασυνδέσεις με άλλους κλάδους, όπως οι ιστορικές και οι νομικές σπουδές. Είναι επομένως ένα αμιγές Τμήμα Κοινωνικών Επιστημών. Το θεσμικό αυτό πλεονέκτημα σκοπεύει να το αξιοποιήσει για μια σε βάθος κοινωνικοεπιστημονική διερεύνηση των πολιτικών φαινομένων. Η επιδίωξη αυτή αποτυπώνεται στη θεματική συγκρότηση των βασικών αξόνων του Προγράμματός του. Συγκεκριμένα:

- A. Πολιτική Θεωρία και Κρατικές Πολιτικές

Γνωστικά αντικείμενα: Εισαγωγή στην Ιστορία των Πολιτικών Θεωριών, Πολιτική Φιλοσοφία, Θεωρία της Δημοκρατίας, Κλασική και Σύγχρονη Πολιτική Θεωρία, Ηθική και Πολιτική, Θεωρίες Δικαιοσύνης, Θεωρίες ανθρωπίνων δικαιωμάτων, την Πολιτική θεωρία του φιλελευθερισμού, την Μαρξιστική πολιτική θεωρία, Πολιτική Θεωρία του Συντηρητισμού, την Πολιτική φιλοσοφία της κλασικής αρχαιότητας, την Πολιτική φιλοσοφία του μεσαίωνα, και την Πολιτική φιλοσοφία της νεωτερικότητας, σύγχρονες τάσεις στην πολιτική φιλοσοφία. Επίσης περιλαμβάνει ως γνωστικά αντικείμενα τις Θεωρίες του Κράτους, τις Οικονομικές λειτουργίες του κράτους, Οικονομικές Θεωρίες της Πολιτικής, τη Συγκριτική ανάλυση κρατικών πολιτικών, την Οικονομική πολιτική του

κράτους (Αρχές Δημόσιας Οικονομικής), τις πολιτικές και οικονομικές θεωρίες κοινωνικής πολιτικής, Πολιτική υγείας, την Οργάνωση και διοίκηση των κρατικών υπηρεσιών, τις Κρατικές πολιτικές απασχόλησης και ανάπτυξης, τη Θεωρία Δημόσιας επιλογής, Κράτος και εκπαίδευση, Κράτος και περιβάλλον, Κράτος και τοπική αυτοδιοίκηση. Τέλος, η θεματική αυτή ενότητα περιλαμβάνει τις επιστημολογικές αρχές και τη μέθοδο της πολιτικής επιστήμης, την πολιτική και κοινωνική στατιστική καθώς και τις ποσοτικές και ποιοτικές μεθόδους της κοινωνικο- επιστημονικής έρευνας.

Β. Συγκριτική και Ευρωπαϊκή Πολιτική

Γνωστικά αντικείμενα: Εισαγωγή στη Θεωρία και τη Μέθοδο της Συγκριτικής Πολιτικής, Συγκριτική Ευρωπαϊκή Πολιτική, Πολιτικά Κόμματα, Ομάδες Συμφερόντων, Θεωρία και μέθοδο ανάλυσης πολιτικής συμπεριφοράς, Εκλογική πολιτική και εκλογικά συστήματα, Πολιτική κουλτούρα, Πολιτική επικοινωνία, Κράτος και κοινωνία στην Ελλάδα, Ελληνικό πολιτικό σύστημα, Ελληνικό συνδικαλιστικό κίνημα, τα Πολιτικά κόμματα στη μεταπολεμική Ελλάδα, Τάξεις και οργανώσεις συμφερόντων στη Δ. Ευρώπη, Πολιτικά και κομματικά συστήματα Δυτικής Ευρώπης, Διαδικασία Εξευρωπαϊσμού σε συγκριτική προοπτική, Ευρωπαϊκοί θεσμοί και ευρωπαϊκή ενοποίηση, Ανάλυση ευρωπαϊκών πολιτικών, Ανάλυση ελληνικής και συγκριτικής εξωτερικής πολιτικής, Πολιτική και κράτος στη Νότια Ευρώπη, το Πολιτικό Σύστημα των Η. Π. Α., Πολιτικά συστήματα Μεσογείου, Πολιτικά συστήματα Βαλκανικών κρατών και Τουρκίας, Πολιτικά συστήματα Ανατολικής Ευρώπης, Πολιτικά συστήματα Λατινικής Αμερικής, Πολιτικά συστήματα Αφρικής, Πολιτικά συστήματα Ιαπωνίας και Ν. Α. Ασίας.

Γ. Πολιτική και Ιστορική Κοινωνιολογία

Γνωστικά αντικείμενα: Πολιτική Κοινωνιολογία, Συλλογική Δράση και Πολιτική Μεταβολή, Συλλογική Δράση και Κοινωνικά Κινήματα, Θεωρία Κοινωνικών Κινήματων, Πολιτική και ΜΜΕ, Θεωρία Επικοινωνίας, Παγκοσμιοποίηση και Κοινωνικά Κινήματα, Θρησκεία και Πολιτική Θεωρία, Θεωρία των Επανάστασεων, Πολιτική Συμπεριφορά, Βιογραφία και Πολιτική, Βία και Πολιτική, Εθνικισμός, Εισαγωγή στην Κοινωνιολογία, Εξουσία, Γνώση και Καθυστάση, Πολιτική και Κοινωνική Ιστορία, Ευρωπαϊκή Ιστορία Νεοτέρων Χρόνων, Ελληνική Ιστορία Νεοτέρων Χρόνων, Πολιτικό Σύστημα και Οικονομία: Ιστορική Προσέγγιση, Ειδικά Θέματα Ελληνικής Ιστορίας, Ειδικά Θέματα Ιστορικής Κοινωνιολογίας.

Μαθήματα

Ο αριθμός και τα γράμματα δίπλα σε κάθε μάθημα είναι ο κωδικός του μαθήματος

Α΄ ΕΞΑΜΗΝΟ

(ΥΠΟ) Εισαγωγή στην Πολιτική Επιστήμη Ι - Εσωτερικές Παράμετροι, Η. Γεωργαντάς – (Γ. Ανδρέου -φροντιστήριο μαθήματος)

(ΥΠΟ) Ιστορία Πολιτικών Θεωριών Ι, Θ. Νουτσόπουλος - Θ. Γκιούρας - Δ. Γράβαρης

(ΥΠΟ) Ευρωπαϊκή Ιστορία Νεωτέρων Χρόνων, Θ. Μποχώτης

(ΥΠΟ) Εισαγωγή στην Ελληνική Πολιτική, Ή. Μαυρομούστακου

(ΥΠΟ) Εισαγωγή στις Μεθόδους της Πολιτικής Έρευνας, Ν. Αλεξόπουλος

(ΥΠΟ) Εισαγωγή στην Πληροφορική και Εφαρμογές Η/Υ, Π. Θεοδώρου – Β. Λαζάρου

ΑΓΓΠΟ10 Αγγλικά για Πολιτικούς Επιστήμονες Α΄, Μ. Χειλά

Β΄ ΕΞΑΜΗΝΟ

(ΥΠΟ) Εισαγωγή στην Πολιτική Επιστήμη ΙΙ - Διεθνείς Παράμετροι, Δ. Ξενάκης – (Α. Στεργίου - φροντιστήριο μαθήματος)

(ΥΠΟ) Ιστορία Πολιτικών Θεωριών ΙΙ, Δ. Κοτρώγιαννος – Θ. Νουτσόπουλος

(ΥΠΟ) Στατιστική των Κοινωνικών Επιστημών, Β. Δαφέρμος

(ΥΠΟ) Εισαγωγή στην Ευρωπαϊκή Ενοποίηση, Ε. Μαριάς

(ΥΠΟ) Εισαγωγή στη Συγκριτική Πολιτική Ανάλυση, Ν. Αλεξόπουλος

Αγγλικά για Πολιτικούς Επιστήμονες Β΄, Μ. Χειλά

Γ΄ ΕΞΑΜΗΝΟ

(ΥΠΟ) Πολιτική Φιλοσοφία Ι, Α. Κόντου
(ΥΠΟ) Ομάδες Συμφερόντων, Κ. Λάβδας
(ΥΠΟ) Συλλογική Δράση και Πολιτική Μεταβολή, Ν. Βαφέας
Αγγλικά για Πολιτικούς Επιστήμονες Γ', Μ. Χειλά

Δ' ΕΞΑΜΗΝΟ

(ΥΠΟ) Πολιτική Φιλοσοφία ΙΙ, Θ. Νουτσόπουλος
(ΥΠΟ) Κράτος και Κρατικές Πολιτικές, Δ. Γράβαρης – Η. Γεωργαντάς
(ΥΠΟ) Πολιτικά Κόμματα, Εμμανουήλ Αλεξάκης
Αγγλικά για Πολιτικούς Επιστήμονες Δ', Μ. Χειλά

ΥΕΠ ΧΕΙΜΕΡΙΝΟΥ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

(ΥΕΠ) Πολιτική Κοινωνιολογία, Ε. Αλεξάκης
(ΥΕΠ) Πολιτικό Σύστημα και Οικονομία : Ιστορική Προσέγγιση, Ν. Βαφέας
(ΥΕΠ) Εκπαιδευτική Πολιτική, Ν. Παπαδάκης
(ΥΕΠ) Θεωρίες Κοινωνικών Κινήματων, Ν. Σερντεδάκης
(ΥΕΠ) Κοινωνική Στατιστική, Β. Δαφέρμος
(ΥΕΠ) Πολιτική και Κράτος στη Νότια Ευρώπη, δεν προσφέρεται
(ΥΕΠ) Θεωρίες Ευρωπαϊκής Ενοποίησης, Ε. Μαριάς
(ΥΕΠ) Θεσμοί Ευρωπαϊκής Ένωσης, Ε. Μαριάς
(ΥΕΠ) Πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Ν. Αλεξόπουλος
(ΥΕΠ) Θρησκεία και Πολιτική Θεωρία, Α. Γκιούρας
(ΥΕΠ) Ευρω-Μεσογειακές Σχέσεις, Δ. Ξενάκης
(ΥΕΠ) Ειδικά θέματα Διεθνών Σχέσεων, Δ. Ξενάκης
(ΥΕΠ) Ιστορία Μορφών Κοινωνικής Πολιτικής, Κ. Δικαίος
(ΥΕΠ) Κοινωνιολογία του Δικαίου, Δ. Καλογερόπουλος
(ΥΕΠ) Κοινωνιολογική Προσέγγιση της Διαμόρφωσης του Ευρωπαϊκού Νομικού Χώρου, Δ. Καλογερόπουλος
(ΥΕΠ) Κυβερνοχώρος, Καπιταλισμός, Ρύθμιση, Κ. Πατέλη
(ΥΕΠ) Πολιτικά και Θεσμικά Ζητήματα του Δευτέρου Παγκοσμίου Πολέμου, Γ. Μαργαρίτης
(ΥΕΠ) Σχέσεις Δημόσιου - Ιδιωτικού στο Σύγχρονο Κράτος, Κ. Δικαίος

ΥΕΠ ΕΑΡΙΝΟΥ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

(ΥΕΠ) Πολιτική Υγείας, Κ. Δικαίος
(ΥΕΠ) Πολιτική Συμπεριφορά, Ε. Αλεξάκης
(ΥΕΠ) Ζητήματα Σχεδιασμού και Εφαρμογής Κοινωνικής Πολιτικής, Κ. Δικαίος
(ΥΕΠ) Ελληνικό Πολιτικό Σύστημα, Η. Μαυρομούστακου
(ΥΕΠ) Ελληνική Ιστορία Νεωτέρων Χρόνων, Ν. Βαφέας
(ΥΕΠ) Το Πολιτικό Σύστημα των ΗΠΑ, Κ. Λάβδας
(ΥΕΠ) Συλλογική Δράση και Κοινωνικά Κινήματα, Σ. Αλεξανδρόπουλος
(ΥΕΠ) Κράτος και Κοινωνική Πολιτική, Ν. Παπαδάκης
(ΥΕΠ) Θεωρίες Δημοκρατίας, Α. Γκιούρας
(ΥΕΠ) Η Πολιτική Οικονομία των ΜΜΕ, Κ. Πατέλη
(ΥΕΠ) Κοινωνία και Κράτος στη Νεώτερη και Σύγχρονη Φιλοσοφία, Α. Κόντου
(ΥΕΠ) Εναλλαγή στους Η/Υ και στον Παγκόσμιο Ιστό, Β. Λαζάρου
(ΥΕΠ) Εφαρμογές Η/Υ στην Κοινωνική Έρευνα, Π. Θεοδώρου

(ΥΕΠ) Εκλογικά Συστήματα και Πολιτική Διαδικασία, Μ. Μενδρινού
(ΥΕΠ) Η Ριζοσπαστική Δεξιά στην Ευρώπη : 1980-2000, Α. Μποχώτης
(ΥΕΠ) Θεωρίες Συστημάτων, Ν. Σερντεδάκις
(ΥΕΠ) Ναζισμός, Α. Μποχώτης
(ΥΕΠ) Στοιχεία Ιστορίας της Γαλλικής Επανάστασης, Γ. Μαργαρίτης
(ΥΕΠ) Το Φύλο στη Δυτική Πολιτική Σκέψη, Μ. Μενδρινού

ΥΕΣ ΧΕΙΜΕΡΙΝΟΥ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

(ΥΕΣ) Ειδικά θέματα Πολιτικής Κοινωνιολογίας, Ε. Αλεξάκης
(ΥΕΣ) Ειδικά θέματα Πολιτικής Φιλοσοφίας, Θ. Νουτσόπουλος
(ΥΕΣ) Ειδικά θέματα στην Κοινωνική και Πολιτική θεωρία, Α. Κόντου
(ΥΕΣ) Ειδικά θέματα Εκπαιδευτικής Πολιτικής Ι, Δ. Γράβαρης – Ν. Παπαδάκης
(ΥΕΣ) Ειδικά θέματα Ευρωπαϊκής Ιστορίας, Α. Μποχώτης
(ΥΕΣ) Ειδικά θέματα στην Κριτική της Πολιτικής Οικονομίας Ι, Α. Γκιούρας – Δ. Γράβαρης
(ΥΕΣ) Ειδικά θέματα Συγκριτικής Ανάλυσης Διοικητικών Συστημάτων, Ή. Μαυρομούστακου
(ΥΕΣ) Εκλογικές Αναμετρήσεις και Πολιτικός Ανταγωνισμός, Ν. Σερντεδάκις
(ΥΕΣ) Εμπειρική εφαρμογή με το SPSS, Β. Δαφέρμος
(ΥΕΣ) Εφαρμογή Ευρωπαϊκών Πολιτικών, Μ. Μενδρινού
(ΥΕΣ) Η Πολιτική των Νέων Μέσων, Κ. Πατέλη
(ΥΕΣ) Θεσμοί και Οργανισμοί στην Πολιτική Ανάλυση : Διαστάσεις της Θεσμικής Προσέγγισης, Μ. Μενδρινού
(ΥΕΣ) Θεωρίες Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, Δ. Κοτρόγιαννος
(ΥΕΣ) Κράτος και Τοπική Πολιτική, Η. Γεωργαντάς
(ΥΕΣ) Τομή μιας Επαναστατικής Κυβέρνησης. Η Προσωρινή Επιτροπή Εθνικής Απελευθέρωσης (ΠΕΕΑ) 1944, Γ. Μαργαρίτης

ΥΕΣ ΕΑΡΙΝΟΥ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

(ΥΕΣ) Εξευρωπαϊσμός και Επιπτώσεις της Ευρωπαϊκής Ενοποίησης, δεν προσφέρεται
(ΥΕΣ) Βία και Πολιτική, Ν. Σερντεδάκις
(ΥΕΣ) Ειδικά θέματα Κρατικών Πολιτικών, Ν. Αλεξόπουλος
(ΥΕΣ) Μη Αιρετοί Θεσμοί στην Ευρωπαϊκή Ένωση, Ε. Μαριάς
(ΥΕΣ) Ειδικά θέματα Ιστορικής Κοινωνιολογίας, Ν. Βαφέας
(ΥΕΣ) Ειδικά θέματα Δημόσιας Διοίκησης, Ή. Μαυρομούστακου
(ΥΕΣ) Πολιτική και Κοινωνία της Πληροφορίας, Κ. Πατέλη
(ΥΕΣ) Ειδικά θέματα Εκπαιδευτικής Πολιτικής ΙΙ, Δ. Γράβαρης – Ν. Παπαδάκης
(ΥΕΣ) Ειδικά θέματα στην Κριτική της Πολιτικής Οικονομίας ΙΙ, Α. Γκιούρας – Δ. Γράβαρης
(ΥΕΣ) Ζητήματα Συγκρότησης μιας Σύγχρονης Αυτοκρατορίας: ΗΠΑ, Γ. Μαργαρίτης
(ΥΕΣ) Η Ευρώπη και ο Κόσμος, Δ. Ξενάκης
(ΥΕΣ) Η Κοινωνική και Πολιτική Σκέψη της Σχολής της Φραγκφούρτης, Α. Κόντου
(ΥΕΣ) Κοινωνιολογία της Διαμόρφωσης του Ευρωπαϊκού Νομικού Χώρου και Υπεράσπιση των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, Δ. Καλογερόπουλος
(ΥΕΣ) Κοινωνιολογία του Δικαίου και Κοινωνική Αλλαγή, Δ. Καλογερόπουλος
(ΥΕΣ) Κράτος και Ρύθμιση, Η. Γεωργαντάς
(ΥΕΣ) Σύγχρονες Επαναστάσεις και Κοινωνικά Κινήματα, Σ. Αλεξανδρόπουλος

Περίληψη Μαθημάτων

Ο αριθμός και τα γράμματα δίπλα σε κάθε μάθημα είναι ο κωδικός του μαθήματος

Διδάσκων: Ηλίας Γεωργαντάς

Αποστολή του μαθήματος είναι να δημιουργήσει το βασικό διανοητικό υπόβαθρο που είναι απαραίτητο για την σταδιακή θεμελίωση, σε κατοπινότερο στάδιο, όλων εκείνων των εννοιών και εργαλείων που προσεγγίζουν και κατανοούν το πολιτικό φαινόμενο στις γενικότερες διαστάσεις του.

Κεντρικός στόχος του μαθήματος είναι η ο θεωρητικός και εμπειρικός προσδιορισμός των βασικών εννοιών της πολιτικής με αναφορά στη διττή σημασία της τόσο ως διεργασίας στο εσωτερικό της κοινωνίας όσο και ως της επιστήμης που μελετά τις διεργασίες αυτές. Η γενικότερη γνωστική αξία του μαθήματος έγκειται αφενός στην αποσαφήνιση των βασικών εννοιών που χρησιμοποιεί η πολιτική επιστήμη (π.χ., κράτος, ισχύς, εξουσία, καθεστώς, ιδεολογία) και αφετέρου στην κατανόηση των διαδικασιών εκείνων που επιφέρουν την τελική σύσταση του πολιτικού φαινομένου (συναίνεση, νομιμοποίηση, κόμματα, εκλογές, κοινοβούλιο).

Σ' αυτό το στάδιο της γνωστικής διαδικασίας, η μεθοδολογία προσέγγισης του πολιτικού φαινομένου θα είναι κατά κύριο λόγο αναλυτική - επιλογή που αντανακλά τις ειδικές παιδαγωγικές ανάγκες του εισαγωγικού σταδίου.

Βιβλίο που διανέμεται:

Abendroth, W. & Lenk, K. (1985), Εισαγωγή στην Πολιτική Επιστήμη (2 τόμοι), Θεσσαλονίκη: Παρατηρητής.

Αξιολόγηση:

Τρεις είναι οι βασικοί άξονες της διαδικασίας αξιολόγησης:

1. η συμμετοχή στη μαθησιακή διαδικασία
2. οι ενδιάμεσοι πρόοδοι που δίνονται στη διάρκεια του εξαμήνου
3. ένα 'κατ' οίκον' δοκίμιο στο τέλος του εξαμήνου πάνω σε κοινό για όλους/ες θέμα που ανακοινώνεται σε ορισμένο τόπο και χρόνο και το οποίο παραδίδεται εντός αυστηρά τηρούμενης 24ωρης προθεσμίας.

ΠΟΕΠ101 (ΥΠΟ) «Εισαγωγή στην Πολιτική Επιστήμη II – Διεθνείς Παράμετροι»

Διδάσκων: Δημήτριος Ξενάκης

Στόχος του Μαθήματος:

Η γνωστική αξία του μαθήματος έγκειται στη δημιουργία του απαραίτητου θεωρητικού και διανοητικού υπόβαθρου για την ταξινόμηση, τη μελέτη και την κατανόηση διεθνών πολιτικών φαινομένων. Ο διττός στόχος του μείζονος σημασίας αυτού μαθήματος είναι, τόσο ο θεωρητικός προσανατολισμός όσο και η κατανόηση των καθοριστικών παραμέτρων στην μελέτη των Διεθνών Σχέσεων.

Διδασκαλία:

Διαλέξεις – Παρεμβάσεις – Συζήτηση (σε εξάρτηση με τον αριθμό των φοιτητών και την δυνατότητα χειρισμού των ζητημάτων).

Αξιολόγηση:

Τα βασικά κριτήρια αξιολόγησης είναι:

- η συνολική συμμετοχή στη μαθησιακή διαδικασία κατά την διάρκεια του εξαμήνου,
- οι ενδιάμεσοι πρόοδοι, και τέλος,
- η προφορική εξέταση στο τέλος του εξαμήνου.

Περιγραφή και Θεματικοί Άξονες: Βασικό χαρακτηριστικό του μαθήματος είναι η δημιουργία ενός συνεκτικού πλαισίου κατανόησης φαινομένων και διαδικασιών στις Διεθνείς Σχέσεις. Για το λόγο αυτό κρίνεται σκόπιμο να εξεταστούν αναλυτικά οι εξής θεματικές ενότητες:

1. Ο θεωρητικός χαρακτήρας των Διεθνών Σχέσεων, α) η μεθοδολογική ταξινόμηση των προσεγγίσεων της διεθνούς πολιτικής, και β) η εκλεκτική αντιμετώπιση των συζητήσεων ανάμεσα στην παραδοσιακή και την επιστημονική θεώρηση στη μελέτη των Διεθνών Σχέσεων.
2. Οι Κρατικοί Δρώντες: Χαρακτηριστικά, Συμφέροντα και Πολιτικές.
3. Η Διεθνής Οργάνωση: Πολιτικές Διαδικασίες, Θεσμοί και Οργανισμοί.
4. Συνέχεια και Αλλαγή στο Διεθνές Σύστημα.

Βιβλίο που διανέμεται:

Απαραίτητο βοήθημα για την μελέτη του μαθήματος είναι το Θεόδωρος Κουλουμπής, Διεθνείς Σχέσεις. Εξουσία και Δικαιοσύνη, Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση, 1995.

ΠΟΘΠ102 (ΥΠΟ) «Ιστορία των Πολιτικών Θεωριών Ι»

Διδάσκων: Θ. Νουτσόπουλος, Θ. Γκιούρας, Δ. Γράβαρης

Σκοπός του μαθήματος είναι να εισαγάγει τους φοιτητές σε βασικές έννοιες της πολιτικής θεωρίας όπως αυτές διατυπώθηκαν στην κλασική περίοδο της αρχαίας Ελλάδας με ιστορικο-πολιτικό ορίζοντα την πόλη – κράτος. Το κύριο βάρος των διαλέξεων αφιερώνεται στο ηθικό και πολιτικό έργο του Πλάτωνα και του Αριστοτέλη προκειμένου να διευκρινιστούν οι αντίστοιχες προσεγγίσεις του πολιτικού φαινομένου και οι συναφείς θεωρήσεις της ίδιας της πολιτικής ως επιστήμης. Η εισαγωγική διάλεξη αφιερώνεται στη ρεαλιστική προσέγγιση της πολιτικής όπως αυτή εκφράστηκε στο έργο του Θουκυδίδη και στο τέλος των διαλέξεων θα εξεταστεί η θεώρηση της πολιτικής όπως αυτή συγκροτήθηκε στη φιλοσοφία των στωικών εκφράζοντας θεωρητικά την ιστορική διαδικασία διάλυσης της πόλης – κράτους.

Π00Π103 (ΥΠΟ) «Ιστορία Πολιτικών Θεωριών II»

Διδάσκων: Δημήτρης Κοτρόγιαννος, Θωμάς Νουτσόπουλος

Το μάθημα αποτελεί εισαγωγή στο έργο και τη σκέψη μιας σειράς στοχαστών, οι οποίοι με τον προβληματισμό τους σηματοδότησαν την εξέλιξη της νεώτερης πολιτικής φιλοσοφίας. Ειδικότερα εξετάζονται ο N. Machiavelli και οι έννοιες της τύχης και της αρετής, ο Th. Hobbes και η έννοια της κυριαρχίας, ο J. Locke και η έννοια της ιδιοκτησίας, ο J. Rousseau και η έννοια της νομιμοποιημένης πολιτείας και ο Montesquieu και η έννοια του νόμου.

ΣΤΑΠ109 (ΥΠΟ) «Στατιστική των Κοινωνικών Επιστημών»

Διδάσκων: Βασίλειος Δαφέρμος

Το μάθημα περιλαμβάνει τρίωρη διδασκαλία και πρόσθετη τρίωρη εργαστηριακή εμπέδωση. Περιεχόμενο παράδοσης:

Κλίμακες μέτρησης. Ποιοτικές, ποσοτικές, συνεχείς και διακριτές μεταβλητές. Δείκτες κεντρικής τάσης. Δείκτες διασποράς, δείκτες ασυμμετρίας. Γραφικές αναπαραστάσεις. Στοιχεία πιθανοτήτων. Κατανομές. Η κανονική κατανομή. Έλεγχοι κανονικότητας με τη βοήθεια γραφικής αναπαράστασης (Normal Q-Q Plot, Detrended Q-Q Plot). Ερμηνεία δεδομένων γραφημάτων από το SPSS. Πότε θα κάνουμε έλεγχο κανονικότητας με τη βοήθεια στατιστικών κριτηρίων και πότε με τη βοήθεια γραφικής αναπαράστασης. Δείγμα, πληθυσμός. Δειγματοληψία. Είδη δειγματοληψίας. Σφάλματα δειγματοληψίας. Προσδιορισμός μεγέθους τυχαίου δείγματος για την εκτίμηση της μέσης τιμής πληθυσμού. Προσδιορισμός μεγέθους τυχαίου δείγματος για την εκτίμηση μιας αναλογίας. Περιεχόμενο εργαστηριακού μέρους (με τη βοήθεια του στατιστικού Προγράμματος SPSS):

Έναρξη, προκαταρκτικά. Ρυθμίσεις αρχικών παραμέτρων. Κατασκευή βάσης δεδομένων στο SPSS. Η διαδικασία RECODE. Μετασχηματισμοί δεδομένων. Η εντολή COMPUTE. Μαθηματικές συναρτήσεις που υποστηρίζει το SPSS. Οι διαδικασίες FREQUENCIES, DESCRIPTIVES. Charts ποιοτικών και ποσοτικών μεταβλητών, Box Plot, Histogram with normal curve, Detrended Q-Q Plot. Έλεγχοι κανονικότητας, Kolmogorov- Smirnov, Lilliefors, και Shapiro-Wilk. Ηλεκτρονική μεταφορά αποτελεσμάτων από το SPSS στο WORD.

Αξιολόγηση: Η γραπτή εξέταση στο τέλος του εξαμήνου 75 %, ενώ η εξέταση του SPSS 25 %.

Π00Π110 (ΥΠΟ) «Πολιτική Φιλοσοφία I»

Διδάσκουσα: Αγγελική Κόντου

Το μάθημα στοχεύει στην εξοικείωση των φοιτητών με το αντικείμενο της πολιτικής φιλοσοφίας. Κατά τη διάρκεια του εξαμήνου θα συζητηθεί το έργο μιας σειράς στοχαστών από την αρχαιότητα έως τα μέσα του 20ου αιώνα. Στη βάση επιλεγμένων κειμένων των Πλάτωνα, Αριστοτέλη, Machiavelli, Spinoza, Leibniz, Paine, Burke, Wollstonecraft, Kant, Hegel, Mill, Marx και Hannah Arendt, θα εξεταστούν ζητήματα που αφορούν στη σχέση ηθικής και πολιτικής, στη σχέση του ιδιωτικού με το δημόσιο και στις έννοιες της ανθρώπινης φύσης, της ισχύος, της ελευθερίας, της δικαιοσύνης και της χειραφέτησης. Με αναφορά στο προαναφερθέντα έργο θα προσεγγιστεί ακόμη το περιεχόμενο των πολιτικών ιδεολογιών του συντηρητισμού, του φιλελευθερισμού, του μαρξισμού, καθώς και αυτό της ιδεολογίας του φεμινισμού.

Κατάλογος πρωτογενούς και δευτερεύουσας βιβλιογραφίας, καθώς και λεπτομέρειες για τον τρόπο αξιολόγησης των φοιτητών, θα δοθούν σε έντυπη μορφή στην τάξη.

Π00Π111 (ΥΠΟ) «Πολιτική Φιλοσοφία II»

Διδάσκων: Θωμάς Νουτσόπουλος

Σκοπός του μαθήματος είναι η μελέτη των κύριων θεωρητικών τάσεων που αναπτύχθηκαν στην πολιτική φιλοσοφία στη διάρκεια του 20ου αιώνα μετά από την επικράτηση της βεμπεριανής επιστημολογίας στο πεδίο των κοινωνικών επιστημών. Οι δύο βασικές θεματικές που θα εξεταστούν είναι η έννοια της δημοκρατίας (συναφώς το ζήτημα της πολιτικής συμμετοχής) και η έννοια του κράτους (συναφώς τα ζητήματα της νομιμοποίησης και της διάκρισης δημόσιου και ιδιωτικού τομέα). Αυτές οι έννοιες θα διερευνηθούν μέσα από κείμενα των J.A.Schumpeter, A.Downs, C.Schmitt, R.Nozick, J.Habermas καθώς και μέσα από τη συζήτηση μεταξύ του σύγχρονου φιλελευθερισμού, με βασικό εκπρόσωπο τον J.Rawls, και των κοινοτιστών.

ΕΙΝΠ118 (ΥΠΟ) «Ευρωπαϊκή Ιστορία Νεοτέρων Χρόνων»

Διδάσκων: Θανάσης Μποχώτης

Σκοπός του μαθήματος είναι να γίνει αντιληπτή η ρήξη που πραγματοποιείται κατά την μετάβαση από τις στατικές μορφές των ευρωπαϊκών κοινωνιών του ύστερου μεσαίωνα και των πρώιμων νεωτέρων χρόνων, προς τις δυναμικές κοινωνικές δομές της νεωτερικότητας. Διευκρινίζεται η έννοια της Ευρώπης, ενώ εξετάζονται τα κύρια χαρακτηριστικά της απολυταρχίας, οι πολιτικές μορφές που πήρε η αγγλική και η γαλλική επανάσταση, η συνταγματική μορφή και ο κοινωνικός συνασπισμός εξουσίας που προέκυψε από την «ένδοξη επανάσταση» στην Αγγλία. Επίσης αναλύονται ο κοινωνικός συνασπισμός εξουσίας που προέκυψε από τη γαλλική επανάσταση και τη διακυβέρνηση του Ναπολέοντα, καθώς και η αστάθεια των μορφών της πολιτικής εξουσίας. Η εξέταση της ολοκλήρωσης της μετάβασης στη νεωτερικότητα και στην αρχή της σύγχρονης ευρωπαϊκής ιστορίας, γίνεται με τη μορφή μιας ερμηνείας της βιομηχανικής επανάστασης στην Αγγλία. Τέλος, μια πυκνή παρουσίαση της θρησκευτικής μεταρρύθμισης και αντιμεταρρύθμισης, των γενικότερων γνωρισμάτων της σκέψης των νεωτέρων χρόνων και ιδίως του διαφωτισμού, του νησιωτικού – εμπορικού τύπου κράτους (Αγγλία) και του κράτους της αγροτικής γραφειοκρατίας (Γαλλία) και, τέλος, της πρώτης ανάδυσης των εθνικισμών, είναι αναγκαία για μια ουσιαστική εξέταση της νεώτερης ευρωπαϊκής ιστορίας.

ΕΕΠΠ120 (ΥΠΟ) «Εισαγωγή στην Ελληνική Πολιτική»

Διδάσκουσα: Ήβη Μαυρομούστακου

Το εισαγωγικό αυτό μάθημα εστιάζεται στις ακόλουθες θεματικές ενότητες: I. Δομές διακυβέρνησης και διοίκησης, διαδικασίες, στο πλαίσιο του ελληνικού πολιτικού συστήματος. i. Συνταγματικές ισορροπίες, και κυβερνητικά όργανα: - Πρόεδρος της Δημοκρατίας- Πρωθυπουργός-Κυβέρνηση. ii. Οργάνωση, λειτουργία της Βουλής και θέση των βουλευτών. Ιδιαίτερη αναφορά γίνεται στα κωλύματα εκλογιμότητας-βουλευτικά ασυμβίβαστα σήμερα και στη σχέση τους με τον κοινοβουλευτισμό. iii. Συμμετοχή του πολίτη: το πεδίο των πολιτικών και συλλογικών δικαιωμάτων. Αρχές της ψήφου και παραδείγματα από εκλογικές παραβιάσεις. II. Οργάνωση της Διοίκησης σε επίπεδο περιφέρειας και τοπικής αυτοδιοίκησης. Προσδιορίζονται κυρίως οι πολιτικές λειτουργίες του θεσμού της τοπικής αυτοδιοίκησης, τα όργανα και η οικονομική αυτοτέλεια. Επιχειρούνται συγκριτικές αναφορές σε χώρες της Ευρώπης. III. Θέση και ρόλος της Δικαιοσύνης στο πολιτικό σύστημα. Γίνεται συνοπτική αναφορά στην ιστορική παράδοση, την οργάνωση και τη λειτουργία της.

Αξιολόγηση: Γραπτές εξετάσεις

ΕΕΕΠ121 (ΥΠΟ) «Εισαγωγή στην Ευρωπαϊκή Ενοποίηση»

Διδάσκων: Επαμεινώνδας Μαριάς

Αποστολή του μαθήματος είναι η σε βάθος κατανόηση της διαδικασίας της ευρωπαϊκής ενοποίησης. Στο πλαίσιο αυτό εξετάζονται οι παλαιότερες ενοποιητικές πρωτοβουλίες με ιδιαίτερη έμφαση σ' αυτές που είχαν αναληφθεί μετά τη γαλλική επανάσταση. Αναλύεται η πολιτική σημασία της Πανευρώπης του Coudenhove – Kalergi, του σχεδίου Μπριάν, του σχεδίου Σουμάν, της απόπειρας ίδρυσης της Ευρωπαϊκής Αμυντικής Κοινότητας και της Ευρωπαϊκής Πολιτικής Κοινότητας. Ακολούθως εξετάζεται η ίδρυση των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, οι διαδικασίες διεύρυνσης και η ίδρυση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στα κομβικά ζητήματα που εξετάζονται περιλαμβάνονται η κοινοτική μέθοδος ολοκλήρωσης, ο υπερεθνικός χαρακτήρας των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, η σχέση εθνικού κράτους και ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης, τα θεσμικά όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και οι διαδικασίες διεύρυνσης.

ΕΜΕΠ122 (ΥΠΟ) «Εισαγωγή στις Μεθόδους της Πολιτικής Έρευνας»

Διδάσκων: Άρης Αλεξόπουλος

Σκοπός του μαθήματος είναι να εισάγει τους φοιτητές στη μεθοδολογία της έρευνας στο πεδίο της πολιτικής επιστήμης. Γιατί μελετώνται τα πολιτικά φαινόμενα; Ποιά είναι η σχέση εμπειρικών δεδομένων με την ερμηνεία τους και την διατύπωση γενικών υποθέσεων και θεωριών: επαγωγική και απαγωγική προσέγγιση. Εργαλεία συλλογής και οργάνωσης εμπειρικού υλικού. Με ποιους τρόπους οικοδομούνται και ελέγχονται οι θεωρητικές υποθέσεις για την εγκυρότητα τους: ποιοτικές και ποσοτικές προσεγγίσεις (στατιστική ανάλυση, περιπτώσιολογική ανάλυση). Οδηγίες για την συγγραφή επιστημονικής εργασίας.

Η διδασκαλία γίνεται με την μορφή διάλεξης – συζήτησης. Χορηγείται το πρόγραμμα διδασκαλίας με επιμερισμό των θεμάτων και του υλικού – βιβλιογραφίας που θα καλυφθούν σε εβδομαδιαία βάση.

Οι συμμετέχοντες θα πρέπει να μελετούν σε εβδομαδιαία βάση το προτεινόμενο υλικό (20-30 σελίδες) ώστε να συμμετέχουν ενεργά στη συζήτηση του κατά την διάρκεια του μαθήματος. Οι φοιτητές που επιθυμούν να καλλιεργήσουν την δυνατότητα τους στο γραπτό επιστημονικό κείμενο, μπορούν να καταθέσουν γραπτή εργασία μέχρι 10 σελίδες, όπου συζητούν κριτικά θέματα που αναπτύσσονται στο πλαίσιο του μαθήματος.

Αξιολόγηση: Συμμετοχή στο μάθημα, προαιρετική εργασία: 10% Γραπτή εξέταση: 90%.

Βιβλίο που διανέμεται:

Stephen Van Evera (2000), Εισαγωγή στη Μεθοδολογία της Πολιτικής Επιστήμης, Αθήνα: Εκδόσεις Ποιότητας και φάκελος με υλικό από ελληνική και ξενόγλωσση σχετική βιβλιογραφία

ΠΚΟΠ126 (ΥΠΟ) «Πολιτικά Κόμματα»

Διδάσκων: Εμμανουήλ Αλεξάκης

Τα κύρια ζητήματα που εξετάζονται στα πλαίσια αυτού του μαθήματος είναι πρώτον, η διερεύνηση και ο προσδιορισμός της έννοιας του πολιτικού κόμματος και, δεύτερον η εξέταση μερικών από τα σπουδαιότερα χαρακτηριστικά του κομματικού φαινομένου, όπως είναι, μεταξύ άλλων, η προέλευση, η διεύθυνση, η ιδεολογία, η στρατηγική και η προπαγάνδα των πολιτικών κομμάτων. Η τελική βαθμολογία των φοιτητών διαμορφώνεται σε ποσοστό 70% από την επίδοση τους στις γραπτές εξετάσεις και σε ποσοστό 30% από την αντίστοιχη επίδοση τους σε γραπτή εργασία που εκπονείται κατά τη διάρκεια του εξαμήνου.

Βιβλίο που διανέμεται: Διαμαντόπουλος Θ., Το Κομματικό Φαινόμενο: Μορφές, Συστήματα, Οικογένειες Κομμάτων, Αθήνα: Παπαζήσης, 1993.

ΗΛΥΠ128 (ΥΠΟ) «Εισαγωγή στην Πληροφορική και Εφαρμογές Η/Υ»

Διδάσκων: Παύλος Θεοδώρου, Ανδρέας Λαζάρου

Πρόκειται για αμιγώς εργαστηριακό μάθημα το οποίο διεξάγεται με την μέθοδο της κατάταξης σε γνωστικά διαβαθμισμένες ομάδες. Στόχευση του αποτελεί η εισαγωγή των πρωτοετών (κατά μείζονα λόγο) φοιτητών στη χρήση των Η/Υ και η επαφή τους με μια σειρά εφαρμογών, προσαρμοσμένων στις ανάγκες της ερευνητικής και επιστημονικής τους δραστηριότητας.

Το μάθημα εκκινεί με μια εισαγωγική διάλεξη, η οποία αφορά σε διασαφηνίσεις όρων σχετικών με τη χρήση Η/Υ. Στη συνέχεια οι φοιτητές συμπληρώνουν ερωτηματολόγια, τα οποία επιτρέπουν την κατάταξη τους σε δυο ομάδες («αρχάριοι» και «προχωρημένοι») ανάλογα με την προηγούμενη σχέση τους με την πληροφορική και τη χρήση Η/Υ. Η διδασκαλία, τα περιεχόμενα, η ύλη και τελικά η ίδια η αξιολόγηση των φοιτητών είναι ανάλογη με τις γνωστικές προϋποθέσεις των φοιτητών που απαρτίζουν κάθε ομάδα. Υπάρχει ένα minimum διδακτικής ύλης που αποτελεί κοινό τόπο και για τις δυο ομάδες (και σε αυτό εξαντλείται η διδακτική ύλη για την ομάδα των αρχαρίων). Αυτό συνίσταται στη γνωριμία των φοιτητών με τα Windows, την εισαγωγή τους στη χρήση του Microsoft Word & του Word Art, εφαρμογές του Word στην επιστημονική πρακτική (σύνταξη και διάρθρωση μιας επιστημονικής εργασίας), την εισαγωγή στο Διαδίκτυο (Internet) με έμφαση στο Netscape Navigator & στο Internet Explorer (ζητήματα πλοήγησης στο Διαδίκτυο- μηχανές αναζήτησης), την χρήση δυνατοτήτων του Διαδικτύου για την μεγιστοποίηση της ασφάλειας ενός αρχείου. Οι φοιτητές της δεύτερης ομάδας ωστόσο εισάγονται και στη χρήση του Microsoft Excel, την εφαρμογή του στη συλλογή & κωδικοποίηση δεδομένων μιας έρευνας, μαθαίνουν εναλλακτικούς τρόπους παρουσίασης μιας επιστημονικής εργασίας, ενώ έρχονται σε επαφή με στοιχεία τηλεματικής και απλές multimedia εφαρμογές, με έμφαση στο Netmeeting και μυσούνται τεχνικά στη μετατροπή ενός απλού κειμένου σε hypertext.

Διαδικασίες Αξιολόγησης.

Οι φοιτητές και των δυο ομάδες καλούνται στη διάρκεια του εξαμήνου να εκπονήσουν δυο «τμηματικές» εργασίες (π. χ. μετατροπή κειμένου σε hypertext) και μία «ανακεφαλαιωτική» (στο τέλος του εξαμήνου) με βάση τα περιεχόμενα του μαθήματος. Οι εργασίες αυτές είναι διαφορετικού βαθμού δυσκολίας ανά ομάδα φυσικά και στοχεύουν στην εγκαθίδρυση ενός ανατροφοδοτικού (“feed- back”) πλαισίου αξιολόγησης, που αποσκοπεί στη διαρκή συνεργασία

φοιτητών- διδάσκοντα σε εργαστηριακό περιβάλλον και την αυτοβελτίωση των ίδιων των φοιτητών.

ΣΠΑΠ129 (ΥΠΟ) «Εισαγωγή στη Συγκριτική Πολιτική Ανάλυση»

Διδάσκων: Άρης Αλεξόπουλος

Το μάθημα αυτό αποτελεί μια συστηματική εισαγωγή στη συγκριτική πολιτική ανάλυση (ΣΠΑ). Σκοπός είναι:

- Να δοθεί η ποικιλία των προσεγγίσεων μέσα από μια παράλληλη συγκριτική αξιολόγηση τους.
- Να γίνει ευαισθητοποίηση γύρω από την πολυπλοκότητα των παραμέτρων που πρέπει να ληφθούν υπ' όψη κατά τον σχεδιασμό και την εκτέλεση ενός προγράμματος συγκριτικής πολιτικής ανάλυσης και αξιολόγησης (γενίκευσης;) των συμπερασμάτων που προκύπτουν
- Οι ενότητες που θα καλυφθούν αφορούν απόπειρες απάντησης στα βασικά ερωτήματα:
  - Γιατί να συγκρίνουμε;
  - Τι συγκρίνουμε και τι μπορούμε να συγκρίνουμε (τα όρια της πειθαρχίας της ΣΠΑ);
  - Πώς το συγκρίνουμε (τεχνικές)
  - Πως πρέπει να το συγκρίνουμε (το μέλλον της πειθαρχίας της ΣΠΑ)

Η διδασκαλία γίνεται με την μορφή της άτυπης διάλεξης όπου οι φοιτητές καλούνται να συμμετέχουν ενεργά μέσα από ερωτήσεις και σχολιασμό του υλικού που αναπτύσσεται από τον διδάσκοντα. Χορηγείται το πρόγραμμα διδασκαλίας με επιμερισμό των θεμάτων και του υλικού –βιβλιογραφίας που θα καλυφθούν σε εβδομαδιαία βάση.

Όλοι οι συμμετέχοντες θα πρέπει να μελετούν σε εβδομαδιαία βάση το προτεινόμενο υλικό (περίπου 30 σελίδες) ώστε να συμμετέχουν ενεργά στη συζήτηση του κατά την διάρκεια του μαθήματος. Οι φοιτητές που επιθυμούν να καλλιεργήσουν την δυνατότητα τους στο γραπτό επιστημονικό κείμενο, μπορούν να καταθέσουν γραπτή εργασία μέχρι 15 σελίδες, όπου συζητούν κριτικά θέματα που αναπτύσσονται στο πλαίσιο του μαθήματος.

Αξιολόγηση: Συμμετοχή στο μάθημα, προαιρετική παρουσίαση και εργασία: 10% Γραπτή εξέταση: 90%.

Βιβλίο που διανέμεται:

Stephen Van Evera (2000), Εισαγωγή στη Μεθοδολογία της Πολιτικής Επιστήμης, Αθήνα: Εκδόσεις Ποιότητας και φάκελος με υλικό από ελληνική και ξενόγλωσση σχετική βιβλιογραφία

ΟΣΥΠ130 (ΥΠΟ) «Ομάδες Συμφερόντων»

Διδάσκων: Κώστας Λάβδας

Το μάθημα αυτό εξετάζει μια κεντρικής σημασίας παράμετρο της σύγχρονης πολιτικής διαδικασίας: τα διαφορετικά είδη ομάδων συμφερόντων, την οργάνωση, τον ιδεολογικό λόγο και τη λειτουργία τους και την επίδραση τους στην εθνική, τη διεθνή και την υπερεθνική πολιτική. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στο ρόλο των διαφόρων μορφών οργανωμένων συμφερόντων (εργατικά, επιχειρηματικά, επαγγελματικά, αγροτικά, φοιτητικά, κλπ.) στην πολιτική διαδικασία και στις σχέσεις τους με τους πολιτικούς θεσμούς. Εξετάζεται επίσης σε ιστορική προοπτική η διαδικασία συγκρότησης των σύγχρονων μορφών διαμεσολάβησης των κοινωνικών και οικονομικών συμφερόντων. Κύριες θεματικές: Οι έννοιες και οι θεωρητικές προσεγγίσεις: ομάδες πίεσης – ομάδες συμφερόντων – οργανωμένα συμφέροντα, Η συγκριτική ανάλυση των οργανωμένων συμφερόντων, Είδη συμφερόντων: ταξινόμηση και τυπολογίες, Ο Πλουραλισμός, Ο Κορπορατισμός και οι μορφές του, Τα δίκτυα πολιτικής, Ο ρόλος των κρατικών θεσμών, Τα επιχειρηματικά συμφέροντα, Τα εργατικά συμφέροντα, Άλλοι τύποι οργανωμένων συμφερόντων, Οι εκκλησίες ως ομάδες συμφερόντων, Ο στρατός ως ομάδα συμφερόντων, Η πολυεπίπεδη διαδικασία εκπροσώπησης συμφερόντων στη σημερινή Ευρωπαϊκή Ένωση.

Αξιολόγηση: α) Γραπτή εργασία και παρουσίαση (50%) και β) Γραπτές εξετάσεις (50%).

Βιβλίο που διανέμεται: Alan Ball & B. G. Peters, Σύγχρονη Πολιτική και Διακυβέρνηση, Παπαζήσης, Αθήνα, 2001.

ΣΔΠΠ131 (ΥΠΟ) «Συλλογική Δράση και Πολιτική Μεταβολή»

Διδάσκων: Νικόλαος Βαφέας

Το μάθημα επιδιώκει να εισαγάγει τους δευτεροετείς φοιτητές σε δύο θεμελιακά και αλληλοσυσχετιζόμενα πεδία της πολιτικής ανάλυσης, αυτό της συλλογικής δράσης και της πολιτικής μεταβολής. Ως αφετηρία τίθεται η διαπίστωση ότι οι αλλαγές στους πολιτικούς θεσμούς και πολιτικά συστήματα του 19ου και 20ού αιώνα δεν εξηγούνται απευθείας με αναφορά στις κοινωνικο- οικονομικές μεταβολές αλλά διαμεσολαβούνται από την στρατηγική

αλληλόδραση και τις ιδεολογίες των συλλογικών δρώντων και τον τρόπο που αυτοί μορφοποιούν και μεταφέρουν στο πολιτικό σύστημα την κοινωνική δυναμική (τάξεις, ομάδες και πολιτικές δυνάμεις, κινήματα κλπ). Σε ένα πρώτο επίπεδο παρουσιάζονται διαφορετικές θεωρητικές προσπάθειες να εξηγηθεί το φαινόμενο της πολιτικής μεταβολής, ήτοι 1. Κλασικές θεωρίες (Μαρξ, Ντυρκέμ, Βέμπερ) καθώς και θεμελιακές έννοιες που αυτές συνεισέφεραν, (όπως η ταξική ανάλυση, ανομία και παρεκκλίνουσα πολιτική συμπεριφορά, εκσυγχρονισμός και χάρισμα)στη θεωρία πολιτικής μεταβολής. Εξετάζεται επίσης η διαφορετική κανονιστική βάση αυτών των θεωριών (σοσιαλιστικό κράτος, κορπορατιστικό κράτος και δημοψηφισματική δημοκρατία). 2. Νεότερες πιο συστηματικές «ακαδημαϊκές» θεωρίες, όπως ο συστημισμός- λειτουργισμός (Παρσονς, Σμέλσερ), η θεωρία των Λίπσετ- Ροκάν για τα κοινωνικά σχίσματα και τη διαμόρφωση των κομματικών συστημάτων, καθώς και η θεωρία πολιτικής ανάπτυξης. 3. Σχετικά πιο πρόσφατες θεωρίες που εξηγούν τον ρόλο που παίζουν οι θεσμοί στην πολιτική στρατηγική και πολιτική μεταβολή, όπως η νεοθεσμική προσέγγιση και οι θεωρίες ορθολογικής επιλογής. Σε ένα δεύτερο επίπεδο, γίνεται αναφορά σε περισσότερο αναλυτικές θεωρητικές ερμηνείες των συγκεκριμένων μορφών πολιτικής μεταβολής, όπως η δημοκρατία, η δικτατορία, μονοκομματικά και πολυκομματικά συστήματα, μετασποικιακά καθεστώτα κλπ. (Μπ. Μουρ, Θ. Σκότσπολ κ.α.). Σε ένα τρίτο και τελευταίο επίπεδο, γίνεται μια συνθετική παρουσίαση των νεότερων πορισμάτων της θεωρίας συλλογικής δράσης και πολιτικής μεταβολής. Εξετάζονται οι «ενδογενείς» και οι «εξωτερικοί» παράγοντες που συνδέονται με την πολιτική μεταβολή, ο ρόλος του διεθνούς περιβάλλοντος, οι πολιτικές ευκαιρίες, το παγκόσμιο σύστημα κλπ. με κύριο παράδειγμα την καθεστωτική μεταβολή του 1989 στις χώρες της Α. Ευρώπης. Το μάθημα βασίζεται σε μια σειρά διαλέξεων του διδάσκοντος και η αξιολόγηση των φοιτητών γίνεται μέσω γραπτών εξετάσεων.

ΚΡΠΠ132 (ΥΠΟ) «Κράτος και Κρατικές Πολιτικές»

Διδάσκων: Διονύσης Γράβαρης, Ηλίας Γεωργαντάς

Στο μάθημα αυτό, το οποίο διδάσκεται υπό τη μορφή παραδόσεων, εξετάζονται συγκεκριμένες θεωρήσεις του φαινομένου της πολιτικής εξουσίας, όπως αυτό έχει εμφανισθεί στις σύγχρονες καπιταλιστικές κοινωνίες με τη μορφή του κράτους και της λεγόμενης κρατικής εξουσίας. Στη διάρκεια των τελευταίων τριάντα ετών οι θεωρητικές προσεγγίσεις αυτού του φαινομένου παρουσιάζονται σαν ένα είδος εξέλιξης από γενικές θεωρίες περί κράτους σε περισσότερο εξειδικευμένες αναλύσεις των δημοσίων ή κρατικών πολιτικών. Ένα βασικό ερώτημα που θα μας απασχολήσει στη σειρά των παραδόσεων συνίσταται, επομένως, στη διερεύνηση των λόγων για τους οποίους παρατηρείται μια τέτοια μεταστροφή στην οπτική γωνία προσέγγισης του κράτους και των κρατικών λειτουργιών. Στο πλαίσιο αυτό, παρουσιάζονται οι περιορισμοί που διακρίνουν τις αρχικές γενικές θεωρίες περί κράτους και στη συνέχεια οι νέες όψεις του εξουσιαστικού φαινομένου, οι οποίες ανασύρονται στην επιφάνεια και φωτίζονται από τις περισσότερο συγκεκριμένες και εστιασμένες αναλύσεις επιμέρους κρατικών πολιτικών. Τέλος, εξετάζονται οι αδυναμίες, μεθοδολογικές ή άλλες, που έχουν προκύψει από την υιοθέτηση αυτών των αναλυτικών προσεγγίσεων, ενώ ως διαμεσολαβούσα έννοια προτείνεται από τον διδάσκοντα αυτή του “πλέγματος των κρατικών πολιτικών”.

ΚΟΙΠ200 (ΥΕΠ) «Πολιτική Κοινωνιολογία»

Διδάσκων: Εμμανουήλ Αλεξάκης

Στο μάθημα αυτό το ενδιαφέρον μας επικεντρώνεται στη μελέτη της πολιτικής ή των πολιτικών υποσυστημάτων της κοινωνίας. Η έμφαση τοποθετείται στην αντίληψη ότι η εξέταση των πολιτικών θεσμών πρέπει να γίνεται λαμβάνοντας υπόψη την οργανική τους σύνδεση με την κοινωνία μέσα στην οποία υφίστανται και λειτουργούν και όχι ως ξεχωριστών και ανεξάρτητων συστημάτων. Στα πλαίσια των διαλέξεων το κύριο βάρος θα δοθεί αφενός στην ιστορία και την εξέλιξη της επιστήμης της πολιτικής κοινωνιολογίας και αφετέρου στην παρουσίαση των κυριότερων θεωρητικών συνεισφορών που κατευθύνουν τη σύγχρονη πολιτική επιστήμη, όπως είναι η μαρξιστική ανάλυση για το κράτος και την κοινωνία, η συστηματική ανάλυση για το πολιτικό σύστημα, η λειτουργική ανάλυση για τις πολιτικές λειτουργίες και η κυβερνητική προσέγγιση για την πολιτική επικοινωνία. Η εξοικείωση των φοιτητών με το ιστορικό και το θεωρητικό υπόβαθρο αναμένεται ότι θα τους βοηθήσει σημαντικά στην αντιμετώπιση ειδικότερων και πιο απαιτητικών ζητημάτων σε μεταγενέστερα εξάμηνα. Η τελική βαθμολογία των φοιτητών διαμορφώνεται σε ποσοστό 70% από την επίδοση τους στις γραπτές εξετάσεις και σε ποσοστό 30% από την αντίστοιχη επίδοση τους σε γραπτή εργασία που εκπονείται κατά τη διάρκεια του εξαμήνου.

Βιβλίο που διανέμεται: Schwarzenberg R. G., Πολιτική Κοινωνιολογία, (2 τόμοι), Θεσσαλονίκη: Παρατηρητής, 1984

ΠΟΥΠ206 (ΥΕΠ) Πολιτική Υγείας

Διδάσκων: Κώστας Δικαίος

Το μάθημα αναφέρεται στην γνωριμία με το σύστημα υγείας, την προβληματική του και τα προβλήματα του μέσα από την σκοπιά της πολιτικής επιστήμης.

Θεωρητική θεμελίωση της ύπαρξης υγειονομικών πολιτικών με σύντομη αναφορά σε θεωρητικούς (Αριστοτέλης, Μάρξ, Μίλλ, κ.λ.π.). Πολιτική διαμάχη και οι πολιτικές δυνάμεις που εμπλέκονται στο σύστημα υγειονομικής περίθαλψης (Κόμμα, ομάδα πίεσης ομάδα συμφερόντων κ.λ.π.). Η δομή και οι βαθμίδες στα συστήματα υγειονομικής προστασίας. Η διάκριση ανάμεσα στην πληρωμή και την παροχή υπηρεσιών υγείας και ανάμεσα στο δημόσιο και το ιδιωτικό. Τα εθνικά συστήματα υγείας. Δείκτες που αφορούν στην εξέταση των συστημάτων (οικονομικοί, υποδομής, προσωπικού κ.λ.π.). Οι δυσλειτουργίες των συστημάτων υγείας: Ο γιατρός ως ειδικός σε θέματα υγείας, και το πρόβλημα της «ασύμμετρης πληροφόρησης», και οι ανισότητες στην υγεία (ανάμεσα σε διαφορετικά κράτη και ανάμεσα σε κοινωνικές τάξεις μέσα στο ίδιο κράτος). Τέλος προσεγγίζοντας το Ελληνικό Σύστημα Υγειονομικής Περίθαλψης και τα Συστήματα Υγειονομικής Περίθαλψης άλλων Κρατών. Το μάθημα ολοκληρώνεται με αναφορά στο ζήτημα Πολιτική Υγείας και Διεθνές Σύστημα (Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας).

Βιβλίο που διανέμεται: Μ. Θεοδώρου, Μ. Σαρρής, Σ. Σούλης, Συστήματα Υγείας και Ελληνική Πραγματικότητα, 2001. Φάκελος Σημειώσεων.

Αξιολόγηση: Γραπτές εξετάσεις, (Τρεις ερωτήσεις, να απαντηθούν οι δύο: η πρώτη ερώτηση είναι υποχρεωτική σε δύο σκέλη όπου απαντάται το ένα.).

ΠΟΣΠ210 «Πολιτική Συμπεριφορά»

Διδάσκων: Εμμανουήλ Αλεξάκης

Μεταξύ των σημαντικότερων ζητημάτων που εξετάζονται στα πλαίσια του μαθήματος είναι ο σαφής προσδιορισμός της έννοιας «πολιτική συμπεριφορά», η ερμηνεία των διαφορών που παρατηρούνται και των αλλαγών που σημειώνονται στην ατομική και τη συλλογική πολιτική συμπεριφορά, η διεύρυνση των παραγόντων που την επηρεάζουν καθώς και κάποια ιδιαίτερα γνωρίσματα (π.χ. πολιτισμικός дуΐσμός) που χαρακτηρίζουν την ελληνική περίπτωση. Η τελική βαθμολογία των φοιτητών συνίσταται στην επίδοση τους σε γραπτές εξετάσεις. Δίνεται η δυνατότητα προαιρετικής εκπόνησης γραπτής εργασίας, η δε επίδοση σε αυτήν λαμβάνεται υπόψιν ενισχυτικά στη διαμόρφωση της τελικής βαθμολογίας.

Βιβλίο διανομής: Παντελίδου – Μαλούτα Μ., Πολιτική Συμπεριφορά, Αθήνα- Κομοτηνή 1993

ΣΕΚΠ216 (ΥΕΠ) Ζητήματα Σχεδιασμού και Εφαρμογής Κοινωνικής Πολιτικής

Διδάσκων: Κώστας Δικαίος

Το μάθημα ξεκινάει με μια παρουσίαση των βασικών εννοιών όπως κοινωνική πολιτική, κοινωνικό πρόβλημα, οργάνωση, διοίκηση, διαχείριση “management”. Κατόπιν, στρέφεται στο “ Management” μονάδων παροχής κοινωνικών υπηρεσιών και κοινωνικής παρέμβασης. Αναλύει τις έννοιες «έργο» και «χρόνος», και επεξηγεί την διαφοροποίηση των εννοιών αυτών. Στην συνέχεια παρουσιάζονται τεχνικές και μέθοδοι σχεδιασμού διοίκησης και ανάθεσης δραστηριοτήτων, καθώς και τεχνικές ελέγχου. Τέλος εξετάζεται το κόστος των έργων και ο προϋπολογισμός τους. Το μάθημα ολοκληρώνεται με την παρουσίαση των πινάκων διαχείρισης έργων. Πρόκειται για ένα άκρως τεχνικό και εφηρμοσμένο μάθημα που έχει ως σκοπό την εξοικείωση με τις βασικές αρχές του σχεδιασμού, της εφαρμογής και της διοίκησης έργων κοινωνικής πολιτικής.

Βιβλίο που διανέμεται: Ιατρίδης Δ., Σχεδιασμός Κοινωνικής Πολιτικής, Gutenberg, Αθήνα, 1990.

Αξιολόγηση: Γραπτές εξετάσεις. (Τρεις ερωτήσεις, να απαντηθούν οι δύο: η πρώτη ερώτηση είναι υποχρεωτική σε δύο σκέλη όπου απαντάται το, και αποτελεί πρακτική άσκηση).

ΠΟΣΠ221 (ΥΕΠ) «Πολιτικό Σύστημα και Οικονομία: Ιστορική Προσέγγιση»

Διδάσκων: Νικόλαος Βαφέας

Το συγκεκριμένο μάθημα έχει ως στόχο να μελετήσει, υπό μια ιστορική οπτική, τη διαντίδραση των επιμέρους κοινωνικο-οικονομικών ομάδων σε συγκεκριμένες χώρες του κόσμου (Αγγλία, Γαλλία, Γερμανία, Ρωσία, Ηνωμένες Πολιτείες, Κίνα, Ιαπωνία, Ινδία) και τη συνακόλουθη ανάπτυξη διαφορετικών πολιτικών συστημάτων, όπως η κοινοβουλευτική δημοκρατία, ο φασισμός ή ο κομμουνισμός. Το μάθημα βασίζεται σε μια σειρά διαλέξεων του διδάσκοντος και η αξιολόγηση των φοιτητών γίνεται μέσω προφορικών εξετάσεων.

ΕΚΠΠ222 (ΥΕΠ) «Εκπαιδευτική Πολιτική»

Διδάσκων: Νικόλαος Παπαδάκης

Το μάθημα περιλαμβάνει ως γνωστικά αντικείμενα τη σχέση Κράτους, Κοινωνίας και Εκπαιδευτικού Συστήματος, τα βασικά παραδείγματα σχεδιασμού και

ανάλυσης εκπαιδευτικής πολιτικής (προσεγγίσεις του Κράτους Πρόνοιας, πλουραλιστικές προσεγγίσεις κ. λπ.), το εννοιολογικό πλαίσιο, τις υποστατικές κατηγορίες και τις δράσεις συνιστώσες της εκπαιδευτικής πολιτικής. Αναλύονται επίσης οι κυρίαρχες διεθνώς συστατικές και διασταλτικές θεωρήσεις της εκπαιδευτικής πολιτικής. Στη συνέχεια εστιάζει στη σχέση μεταξύ εκπαιδευτικής πολιτικής, οικονομικής πολιτικής και πολιτικής ανάπτυξης και απασχόλησης, στο ρόλο του πολιτικού πεδίου (εκδοχές κυβερνησιμότητας), της κρατικής σκοπιμότητας, της οργάνωσης συμφερόντων, των ομάδων ενδιαφέροντος και των υποκειμένων βαρύνουσας σημασίας στη διαμόρφωση, εκπόνηση, νομιμοποίηση και προώθηση των κρατικών πολιτικών στην εκπαίδευση. Επίσης αναλύει

- τους τρόπους και τους όρους λειτουργίας της κρατικής πολιτικής ως μετασχηματιστικής δράσης (στρατηγικές της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης),
- το ρόλο των ΜΜΕ στην εξεικόνιση και διαμόρφωση της εκπαιδευτικής πολιτικής,
- τη σχέση εκπαιδευτικής πολιτικής και κοινωνικής πολιτικής,
- την τυπολογία κρατικών πολιτικών για την εκπαίδευση των μειονοτήτων σε διεθνές και εθνικό επίπεδο (πολυπολισμικότητα και εκπαιδευτική πολιτική),
- την κεντρική προβληματική για το ρόλο της εκπαίδευσης στη μεταβιομηχανική κοινωνία και
- ζητήματα πανεπιστημιακής πολιτικής,
- κάποιες σημαίνουσες όψεις της ελληνικής κρατικής πολιτικής στην εκπαίδευση.

Αξιολόγηση: α) Γραπτές εξετάσεις στο τέλος του εξαμήνου. β) Προαιρετική προσθετική εργασία.

ΕΠΣΠ228 (ΥΕΠ) «Ελληνικό Πολιτικό Σύστημα»

Διδάσκουσα: Ήβη Μαυρομούστακου

Στο μάθημα αυτό εξετάζεται η σχέση του Κοινοβουλίου με τα πολιτικά κόμματα σήμερα. Προϋπόθεση για την κατανόηση της σχέσης αυτής αποτελεί μια σύντομη αναδρομή στην εξέλιξη του κοινοβουλίου με στόχο την αναζήτηση των ιστορικών και συγκριτικών παραμέτρων της διαμόρφωσης των ευρωπαϊκών εθνικών κοινοβουλίων.

Στην συνέχεια αναλύεται στην ελληνική περίπτωση ο ρόλος και η λειτουργία των κοινοβουλευτικών ομάδων, της Ολομέλειας της Βουλής, του Τμήματος και των Επιτροπών. Η νομοθετική παραγωγή και ο κοινοβουλευτικός έλεγχος διερευνάται μέσα από τη δυναμική της σχέσης συνταγματικών προβλέψεων και πρακτικής εφαρμογής.

Παράλληλα παρουσιάζεται το ρυθμιστικό πλαίσιο για την ίδρυση και οργάνωση των πολιτικών κομμάτων. Δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στη διαφάνεια των οικονομικών των πολιτικών προσώπων εν γένει και ειδικότερα των πολιτικών κομμάτων και των υποψηφίων βουλευτών στο Εθνικό και Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο κατά την εκλογική αναμέτρηση (π.χ. όριο των εκλογικών δαπανών και έκπτωση από το βουλευτικό αξίωμα), στην οικονομική διαχείριση, έσοδα και δαπάνες, κατά την βουλευτική περίοδο και στον έλεγχο της οικονομικής διαχείρισης. Εξετάζεται η σχέση των παραπάνω με την γνησιότητα του εκλογικού αποτελέσματος. Η απαγόρευση ορισμένων μορφών προεκλογικής προβολής.

Αξιολόγηση: Γραπτές εξετάσεις

ΘΚΚΠ230 (ΥΕΠ) «Θεωρία Κοινωνικών Κινημάτων»

Διδάσκων: Νίκος Σερντεδάκις

Το μάθημα αυτό στοχεύει στην εξέταση των βασικών ρευμάτων σκέψης που διατρέχουν το γνωστικό πεδίο των κοινωνικών κινημάτων και της συλλογικής συμπεριφοράς. Τα κοινωνικά κινήματα αντιμετωπίζονται ως πολύμορφες πραγματικότητες στο εσωτερικό των οποίων συνυπάρχουν δρώντες με διαφορετικά κοινωνικά χαρακτηριστικά, με διαφορετικές αντιλήψεις για τον κοινωνικό κόσμο και με διαφορετικές πρακτικές. Στο πλαίσιο του σεμιναρίου επιχειρείται η εμβάθυνση στη μελέτη των κοινωνικών κινημάτων ως μορφών πολιτικής κινητοποίησης διακριτών από τα πολιτικά κόμματα ή τις συνδικαλιστικές οργανώσεις. Το μάθημα επικεντρώνεται στις διαδικασίες ανάπτυξης του «χώρου» των κοινωνικών κινημάτων, όπως αυτή καταγράφεται στις κοινωνίες της Δύσης, μετά την έκρηξη της διαμαρτυρίας κατά τη δεκαετία του '60. Βασικός στόχος του μαθήματος είναι η εξέταση και ανάλυση των μορφών της συλλογικής συμπεριφοράς και δράσης συγκριτικά προς τους δομικούς κοινωνικούς μετασχηματισμούς, τις αλλαγές στην ταξική σύνθεση, τις διαδικασίες οικονομικής και πολιτικής αλλαγής, όπως επίσης και η μελέτη των ειδικών χαρακτηριστικών γνωρισμάτων των φορέων της συλλογικής συμπεριφοράς και δράσης.

ΚΟΣΠ236 (ΥΕΠ) «Κοινωνική Στατιστική»

Διδάσκων: Βασίλειος Δαφέρμος

Το μάθημα αυτό είναι αντίστοιχο με το μάθημα ΚΟΣΠ116 το οποίο προσφέρονταν τα προηγούμενα ακαδημαϊκά έτη και είναι υποχρεωτικό για τους φοιτητές/τριες που εισήχθησαν κατά τα ακαδημαϊκά έτη 1999-2000, 2000-2001 και 2001-2002 και οφείλουν το μάθημα της «Κοινωνικής Στατιστικής» με κωδικό ΚΟΣΠ116. Οι πρωτοετείς και δευτεροετείς φοιτητές του τμήματος μπορούν να το δηλώσουν ως ΥΕΠ.

Μέρος Παράδοσης:

Πίνακες συνάφειας. Έλεγχος χ^2 . Απλή παλινδρομική Ανάλυση. Μέθοδοι ελαχίστων τετραγώνων. Απλή ανάλυση διασποράς. Μέθοδοι Bonferroni, Tukey, Sheffe. Συσχέτιση και συντελεστές συσχέτισης. Πολλαπλή παλινδρομική ανάλυση. Μη παραμετρικά Tests.

Εργαστηριακό μέρος:

Εφαρμογή όλων των παραπάνω τεχνικών στο SPSS.

Αξιολόγηση: 75% η τελική εξέταση στο τέλος εξαμήνου, 25% το εργαστήριο.

ΕΙΝΠ238 (ΥΕΠ) «Ελληνική Ιστορία Νεοτέρων Χρόνων»

Διδάσκων: Νικόλαος Βαφέας

Το μάθημα συνιστά μια εισαγωγή στη νεότερη ελληνική ιστορία, από τα τέλη του 18ου αιώνα έως τις μέρες μας. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στους τρόπους άσκησης και κατανομής της πολιτικής εξουσίας καθ' όλη την υπό εξέταση περίοδο καθώς και στις σχέσεις μεταξύ κοινωνίας και κράτους. Οι κυριότερες θεματολογικές ενότητες του μαθήματος είναι οι εξής: Η οθωμανική κυριαρχία και το εθνικό κίνημα του 1821, η συγκρότηση του ελληνικού εθνικού κράτους, η Μεγάλη Ιδέα και ο Εθνικός Διχασμός, η Μικρασιατική Καταστροφή, η Κατοχή, ο Εμφύλιος και η κληρονομιά του, η δικτατορία των Συνταγματάρχων και, τέλος, η εδραίωση της δημοκρατίας κατά τις τελευταίες δεκαετίες του 20ου αιώνα. Το μάθημα βασίζεται σε μια σειρά διαλέξεων του διδάσκοντος και η αξιολόγηση των φοιτητών γίνεται μέσω προφορικών εξετάσεων.

ΠΟΣΠ239 (ΥΕΠ) «Το Πολιτικό Σύστημα των Η.Π.Α.»

Διδάσκων: Κώστας Λάβδας

Το μάθημα αυτό εξετάζει το πολιτικό σύστημα των ΗΠΑ τόσο από ιστορική σκοπιά (ιστορική συγκρότηση και διαμόρφωση) όσο και από άποψη σημερινής δυναμικής και λειτουργίας του. Εξετάζονται επίσης οι μεταβολές στις εξωτερικές σχέσεις και το διεθνή ρόλο των ΗΠΑ. Κύριες θεματικές: Η διαδικασία πολιτικής ανάπτυξης στην περίπτωση των ΗΠΑ, η συγκρότηση των ομοσπονδιακών θεσμών, το συνταγματικό πλαίσιο, το ομοσπονδιακό σύστημα και οι πολιτείες, οι κύριοι πολιτικοί θεσμοί, τα δικαστήρια και η πολιτική διαδικασία, οργανωμένα συμφέροντα και πολιτική διαδικασία, η πολιτική κουλτούρα των ΗΠΑ, εξελίξεις στην εξωτερική πολιτική των ΗΠΑ, ο ρόλος των ΗΠΑ στη διεθνή πολιτική.

Αξιολόγηση: α) Γραπτή εργασία και παρουσίαση (50%) και β) εξετάσεις (50%).

Βιβλίο που διανέμεται: Π. Α. Πετρουλάκος, Το Πολίτευμα των Η.Π.Α., Εκδόσεις Κριτική, Αθήνα, 1995.

ΣΥΔΠ240 (ΥΕΠ) «Συλλογική Δράση και Κοινωνικά Κινήματα»

Διδάσκων: Στέλιος Αλεξανδρόπουλος

Πρόκειται για ένα εισαγωγικό μάθημα που επιδιώκει να περιγράψει την ιστορική ανάπτυξη και τις βασικές μορφές των κοινωνικών κινήματων ως μιας ειδικής περιοχής της συλλογικής δράσης. Παράλληλα με το ιστορικό-πραγματολογικό υλικό που αναφέρεται στα κοινωνικά κινήματα επιχειρείται η παρουσίαση των διαφορετικών θεωρητικών παραδειγμάτων που επιδιώκουν την εξήγηση και ερμηνεία του φαινομένου. Ειδικότερα, η ύλη του μαθήματος αναπτύσσεται με βάση τρεις θεματικούς κύκλους (ιστορικό υλικό και θεωρητικές ερμηνείες) : α) Τα εργατικά και σοσιαλιστικά κινήματα (19ος- αρχές 20ού αιώνα). β) Τα ολοκληρωτικά κινήματα (μεσοπόλεμος) γ) Τα «νέα κοινωνικά κινήματα» (Δεκαετία 60 και 70). Τέλος, με αναφορά στη σημερινή κατάσταση των κοινωνικών κινήματων στην περίοδο της παγκοσμιοποίησης επιχειρείται κριτική αποτίμηση των κλασικών θεωριών και εισαγωγή στις σύγχρονες θεωρητικές προσεγγίσεις.

ΘΕΕΠ242 (ΥΕΠ) «Θεωρίες της Ευρωπαϊκής Ενοποίησης»

Διδάσκων: Επαμεινώνδας Μαριάς

Αποστολή του μαθήματος είναι η σε βάθος κατανόηση των κυριότερων θεωριών ευρωπαϊκής ενοποίησης. Στο πλαίσιο αυτό κατ' αρχάς αναλύονται οι βασικές προσεγγίσεις της θεωρίας του λειτουργισμού του Mitranu προκειμένου να αναλυθεί ακολούθως η νεολειτουργική θεωρία όπως την επεξεργάστηκαν οι Haas, Lindberg, Scheingold και Schmitter. Η επικοινωνιακή θεωρία του Deutsch και η σημασία της στη διαδικασία ευρωπαϊκής ενοποίησης αλλά και οι θεωρητικές αναζητήσεις του Etzioni αποτελούν επίσης αντικείμενο εξέτασης στο πλαίσιο του μαθήματος. Στη συνέχεια εξετάζεται ο ρόλος του εθνικού κράτους στο πλαίσιο το ευρωπαϊκό εγχειρήματος υπό το φως των θεωρητικών προσεγγίσεων του Hoffmann και η θεωρία του θεσμικού ρεαλισμού του Moravcsik. Τέλος, ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην ανάλυση της ομοσπονδιακής θεωρίας και στη σημασία της ενόψει των πρόσφατων σχεδιασμών για τη μετατροπή της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε Ομοσπονδία.

ΘΕΕΠ243 (ΥΕΠ) «Θεσμοί της Ευρωπαϊκής Ένωσης»

Διδάσκων: Επαμεινώνδας Μαριάς

Το μάθημα επικεντρώνεται στον τρόπο συγκρότησης και λειτουργίας του πολιτικού συστήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Εξετάζονται τα βασικά πολιτικά, οικονομικά και κοινωνικά χαρακτηριστικά του συστήματος και ο ρόλος των κρατών- μελών και των πολιτών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στις θεμελιώδεις αρχές λειτουργίας του συστήματος και εξετάζεται το δημοκρατικό έλλειμμα της ΕΕ, η αρχή της επικουρικότητας, η ευρωπαϊκή ιθαγένεια, η προστασία των θεμελιωδών ελευθεριών και η λειτουργία του κράτους δικαίου σε ενωσιακό επίπεδο. Αναλύεται η κατά πυλώνες συγκρότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης και η σύνθεση, εκλογή, λειτουργία και αλληλοδιάδραση των θεσμικών της οργάνων ιδίως στο πεδίο της νομοθετικής διαδικασίας. Τέλος το μάθημα επικεντρώνεται στο ρόλο που διαδραματίζουν τα ευρωπαϊκά υπερεθνικά πολιτικά κόμματα.

ΠΕΕΠ245 (ΥΕΠ) «Πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης»

Διδάσκων: Νεκτάριος Αλεξόπουλος

Στο μάθημα εξετάζεται η διαδικασία παραγωγής και υλοποίησης των δημοσίων πολιτικών που ασκούνται στο πλαίσιο των τριών πυλώνων του ευρωπαϊκού οικοδομήματος. Συγκεκριμένα εξετάζονται, οι ρυθμιστικές πολιτικές (ανταγωνισμός, περιβάλλον κλπ), οι διανεμητικές πολιτικές (έρευνα και τεχνολογία, διευρωπαϊκά δίκτυα κλπ), οι αναδιανεμητικές πολιτικές (περιφερειακή, κοινωνική, αγροτική κλπ), οι πολιτικές μακροοικονομικής σταθερότητας (ONE), οι εξωτερικές σχέσεις της Ένωσης (ΚΕΠΠΑ κλπ).

Αυτό θα επιχειρηθεί με την βοήθεια αναλυτικών εργαλείων από τις θεωρίες ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης, τις δεοντολογικές – οικονομικές θεωρίες ρύθμισης, τις θεωρίες παραγωγής δημοσίων πολιτικών (theories of policy process).

Χορηγείται το πρόγραμμα διδασκαλίας με επιμερισμό των θεμάτων και του υλικού –βιβλιογραφίας που θα καλυφθούν σε εβδομαδιαία βάση.

Αξιολόγηση: Συμμετοχή στο μάθημα, προαιρετική παρουσίαση και εργασία: 10-20%

Γραπτή εξέταση: 90-80%.

Βιβλίο που διανέμεται:

Δημόπουλος, Μπαλτάς, Χασσίδ (επ.) (2001), Εισαγωγή στις Ευρωπαϊκές Σπουδές: Οικονομική Ολοκλήρωση και Πολιτικές, τόμος Β', Αθήνα: Σιδέρης (ΔΜΧ) και φάκελος με υλικό από ελληνική και ξενόγλωσση σχετική βιβλιογραφία

ΚΚΠ246 (ΥΕΠ) «Κράτος και Κοινωνική Πολιτική»

Διδάσκων: Νικόλαος Παπαδάκης

Το μάθημα επιχειρεί να πραγματευθεί μια σειρά ζητημάτων που αφορούν στο Κοινωνικό Κράτος, τις πολιτικές, τα όρια και τις ανασχές του. Το ενδιαφέρον καταρχήν εστιάζεται στις νέες τάσεις της κοινωνικής πολιτικής, στις στρατηγικές και τα πεδία παρέμβασης που αναδεικνύει η σύγχρονη μεταβιομηχανική, μεταφορντική, διεθνής πραγματικότητα. Ιδιαίτερη έμφαση δίδεται στην ελληνική περίπτωση (πάντα σε ότι αφορά τη σχέση κράτους και κοινωνικής πολιτικής).

Το μάθημα συγκροτείται από τις κάτωθι θεματικές συνιστώσες:

Θεωρίες Κράτους και μοντέλα- παραδείγματα κοινωνικής πολιτικής (ιστορική επισκόπηση και συγχρονική θεώρηση). Ενωσιολογικές διασαφήσεις και σημασιολογικές (ανα)διευθετήσεις. Διαφορές Κοινωνικού Κράτους και Κράτους Πρόνοιας. Το κανονιστικό και εννοιολογικό περιεχόμενο της αρχής του κοινωνικού κράτους και οι κανονιστικές «δεξαμενές» της κοινωνικής πολιτικής (κοινωνικά δικαιώματα και κοινωνικές ρήτρες- ορισμοί). Κρίσιμοι τομείς και επείγουσες διαστάσεις της κοινωνικής πολιτικής (η ατζέντα των κοινωνικών υπηρεσιών- πολιτικές απασχόλησης, πολιτικές εκπαίδευσης, πολιτικές

άμβλυνσης οικονομικών ανισοτήτων και καταπολέμησης φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού κ. λπ.). Τα όρια του «Κράτους που Κυβερνά», οι πολιτικές της επείκειας (equity) και το θεώρημα του ενδεούς (needy). Νέες τάσεις στην κοινωνική πολιτική (γενναιόδωρη επιλεκτικότητα, το μεθοδολογικό όριο της έσοχτης φτώχειας – «απορία», positive discrimination κ. λπ.). Διαχείριση προγραμμάτων κοινωνικής πολιτικής (διεθνής πραγματικότητα και ελληνική περίπτωση). Ιστορική επισκόπηση και συγχρονική εξέταση της σχέσης Κράτους και Κοινωνικής Πολιτικής στην Ελλάδα. Αξιολόγηση: α) Γραπτές εξετάσεις στο τέλος του εξαμήνου. β) Προαιρετική προσθετική εργασία.

ΘΕΔΠ247 (ΥΕΠ) «Θεωρίες Δημοκρατίας»

Διδάσκων: Θανάσης Γκιούρας

Σκοπός του μαθήματος είναι η προσέγγιση της σύγχρονης θεωρίας της δημοκρατίας, όπως αυτή αναδύεται σε συνδυασμό με την αστική κοινωνία. Εξετάζεται αρχικά το έργο του Jean-Jacques Rousseau ως προς τη θεμελιωτική δυναμική του δημοκρατικού αιτήματος που εκφράζει. Κατόπιν η διαδικασία θέσπισης δημοκρατικών θεσμών αναλύεται σε αναφορά προς την αμερικανική συζήτηση των Federalist Papers. Ακολουθώντας αναλύονται οι κριτικές προσεγγίσεις των Alexis de Tocqueville και Karl Marx. Τέλος, αναλύεται το έργο του Joseph Alois Schumpeter ιδιαίτερα ως προς την προσέγγισή του σε θεωρίες δημοκρατίας στο δεύτερο ήμισυ του 20ού αιώνα. Η εξεταστέα ύλη αποτελείται από τα αποσπάσματα κλασικών κειμένων των αντίστοιχων συγγραφέων που θα διανέμονται κατά τη διάρκεια του μαθήματος, καθώς και από τις σημειώσεις των παραδόσεων.

ΘΡΗΠ248 (ΥΕΠ) «Θρησκεία και Πολιτική Θεωρία»

Διδάσκων: Θανάσης Γκιούρας

Το μάθημα απευθύνεται σε φοιτητές και φοιτήτριες άνω του τρίτου έτους σπουδών. Προϋποθέτει βασική γνώση των κλασικών κειμένων της πολιτικής θεωρίας (17ος-20ός αιώνας). Ο στόχος του μαθήματος είναι η διερεύνηση και ανακατασκευή της κριτικής σχέσης που αναπτύσσεται από το νεωτερικό πολιτικοθεωρητικό επιχείρημα απέναντι στις νοηματοδοτικές και πολιτικές απαιτήσεις και στάσεις της θρησκείας – πρωτίστως της χριστιανικής. Η κριτική πρόσληψη (ή και απόρριψη) της θρησκείας ως αξιογενετικού παράγοντα στην ανθρώπινη κοινωνία από την πλευρά της πολιτικής θεωρίας, θεματοποιεί τόσο ζητήματα «υποκειμενικών» δικαιωμάτων πίστης (και ανεξιθρησκείας) και δυνατοτήτων γνώσης της «θείας οικονομίας», όσο και ζητήματα αντικειμενικής διαμόρφωσης του κρατικού βίου (εντός φερέπειν της εκπαιδευτικής πολιτικής). Στο πλαίσιο αυτής της αντιπαράθεσης εξετάζονται αντίστοιχα κείμενα των Baruch Spinoza, Thomas Hobbes, Jean-Jacques Rousseau, Immanuel Kant, Ludwig Feuerbach/Karl Marx, Friedrich Nietzsche και Max Weber.

ΠΜΜΠ252 (ΥΕΠ) «Πολιτική Οικονομία των Μέσων»

Διδάσκουσα: Κορίννα Πατέλη

Το μάθημα αυτό πραγματεύεται τις πολιτικές και οικονομικές δομές των Μ.Μ.Ε. Εισάγει τις κύριες θεωρητικές προσεγγίσεις στα μέσα σαν θεσμούς και τους κύριους νοηματικούς άξονες για την κριτική ανάλυση τους. Θα εστιάσουμε την προσοχή μας στα μέσα σαν φορείς πολιτικής, πολιτισμικής, οικονομικής και κοινωνικής εξουσίας. Άξονα του μαθήματος αποτελέσει η διπλή λειτουργία των μέσων: τα μέσα είναι και οικονομικοί φορείς ΚΑΙ πολιτισμικοί φορείς. Θα αναλυθούν επίσης οι διαφορετικές θεωρήσεις για τον ρόλο των Μ.Μ.Ε. στην δημοκρατία, το υπάρχων θεσμικό πλαίσιο λειτουργία τους στις ΗΠΑ και στην Ευρωπαϊκή ένωση και ο ρόλος τους σαν τέταρτη εξουσία. Έμφαση θα δοθεί στην ανάλυση των μέσων σαν αναπόσπαστο μέρος της ευρύτερης βιομηχανίας της κουλτούρας και της συμμετοχής τους στην οικονομική παγκοσμιοποίηση. Το μάθημα θα προσφέρει μια ιστορική ματιά στην ανάπτυξη των μέσων μια και θα είναι εμπλουτισμένο με παραδείγματα.

ΕΥΣΠ253 (ΥΕΠ) «Ευρω – μεσογειακές Σχέσεις»

Διδάσκων: Δημήτριος Ξενάκης

Στόχοι και Γνωστική Αξία του Μαθήματος:

Η γνωστική αξία του μαθήματος έγκειται στην συνολική κατανόηση του Ευρω-Μεσογειακού χώρου. Βασικός στόχος αποτελεί η μελέτη των καθοριστικών παραμέτρων στις σχέσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) με τις χώρες της Μέσης Ανατολής και Βορείου Αφρικής. Κρίνεται σκόπιμο να εξεταστούν αναλυτικά τόσο τα συστατικά της περιφερειακής πολυπλοκότητας και στρατηγικής, όσο και οι δρώντες στην οργάνωσή του Ευρω-Μεσογειακού χώρου

Διδασκαλία:

Διαλέξεις – Παρεμβάσεις – Συζήτηση – Παρουσιάσεις Θεματικών (σε εξάρτηση με τον αριθμό των φοιτητών και την δυνατότητα χειρισμού των ζητημάτων).

Αξιολόγηση:

Τα βασικά κριτήρια αξιολόγησης είναι:

- η συνολική συμμετοχή στη μαθησιακή διαδικασία κατά την διάρκεια του εξαμήνου,
- μία εργασία 4000-5000 λέξεων με προθεσμία παράδοσης (κατόπιν συνεννόησης),
- προφορική εξέταση στο τέλος του εξαμήνου.

Περιγραφή:

Βασικό χαρακτηριστικό του μαθήματος είναι η δημιουργία ενός συνεκτικού πλαισίου κατανόησης των Ευρω-Μεσογειακών Σχέσεων. Σήμερα, έχουν αναμφισβήτητα αυξηθεί οι φόβοι για μια κατάσταση ασυνήθιστης ρευστότητας στην ευρύτερη περιοχή νότια και ανατολικά της Μεσογείου, την οποία το τέλος του ψυχρού πολέμου βρήκε πολιτικά ανέτοιμη, οικονομικά αδύνατη και θεσμικά ασύμμετρη ώστε να υπερβεί την πολυπλοκότητα της νέας περιόδου. Επιπλέον, εξαιτίας της εντατικοποίησης της διαδικασίας της παγκοσμιοποίησης και της αυξανόμενης περιφερειακής αλληλεξάρτησης και αλληλεπίδρασης, καθίσταται ολοένα και περισσότερο επείγον το θέμα ένταξης των χωρών της περιοχής στο νέο διεθνές οικονομικό σύστημα - κάτι που αποτελεί και ένα από τα σημαντικότερα προβλήματα συμμετρίας στη δημιουργία της νέας Ευρώπης.

Εξετάζοντας τον Ευρω-Μεσογειακό χώρο την τελευταία δεκαετία, παρατηρούμε τη δημιουργία μίας σειράς οργανωτικών σχημάτων και διεθνών διαδικασιών με στόχο την θεσμική ενίσχυση της συνεργασίας σε θέματα στρατιωτικής ασφάλειας και οικονομικής ανάπτυξης από όλους σχεδόν τους διεθνείς και Ευρωπαϊκούς οργανισμούς. Δεδομένης της παρούσας κατάστασης στις περιφερειακές σχέσεις, η Διαδικασία της Βαρκελώνης θεωρείται ο καταλληλότερος τύπος πολυμερούς συνεργασίας στον Ευρω-Μεσογειακό χώρο.

Βιβλίο που διανέμεται:

Απαραίτητο βοήθημα για την μελέτη του μαθήματος είναι το Πανεπιστημιακό Σύγγραμμα, Το Αναδυόμενο Ευρω-Μεσογειακό Σύστημα, Μετάφραση των Α. Μ. Μηλιώνη & Α. Τρίκκα από την αγγλική έκδοση, Dimitris K. Xenakis and Dimitris N. Chrysochoou, The emerging Euro-Mediterranean System, Manchester and New York: Manchester University Press, 2001.&

Κωνσταντίνος Λυμπερόπουλος, Η Σύγκρουση. Η Ισλαμική Πρόκληση και οι Στρατηγικές της Δύσης, Αθήνα: Εκδόσεις Ι. Σιδέρης - ΚΕΜΕΣ, 2000.

Επίσης διανέμεται και πρόσθετη ελληνική και διεθνή βιβλιογραφία.

ΚΚΦΠ254 (ΥΕΠ) «Κοινωνία και Κράτος στη Νεώτερη και Σύγχρονη Φιλοσοφία»

Διδάσκουσα: Αγγελική Κόντου

Το μάθημα επιδιώκει τη μύηση των φοιτητών στο αντικείμενο της νεώτερης και σύγχρονης δυτικής φιλοσοφίας μέσα από τη μελέτη μέρους του έργου σημαντικών εκπροσώπων της. Συγκεκριμένα, το μάθημα θα επικεντρωθεί στις κοινωνικές και πολιτικές διαστάσεις της σκέψης των Descartes, Hobbes, Locke, Rousseau, Kant, Hegel, Marx, Adorno και Horkheimer. Μερικά από τα βασικά ερωτήματα που θα μας απασχολήσουν κατά τη διάρκεια του εξαμήνου αφορούν στη σχέση της νεωτερικής με την 'προ-νεωτερική κοινωνία', στις διαφορετικές προσεγγίσεις της ανθρώπινης φύσης, της κοινωνίας και του κράτους, καθώς και στην έννοια της προόδου. Οι κριτικές του προγράμματος της νεωτερικότητας που θα εξετάσουμε προέρχονται από τους κόλπους της. Κατάλογος πρωτογενούς και δευτερεύουσας βιβλιογραφίας, καθώς και λεπτομέρειες για τον τρόπο αξιολόγησης των φοιτητών, θα δοθούν σε έντυπη μορφή στην τάξη.

ΘΔΣΠ255 (ΥΕΠ) «Ειδικά Θέματα Διεθνών Σχέσεων»

Διδάσκων: Δημήτριος Ξενάκης

Στόχος του Μαθήματος:

Η γνωστική αξία του μαθήματος έγκειται στη βαθύτερη κατανόηση των σύγχρονων τάσεων στη διεθνή πολιτική. Ο διττός στόχος του μαθήματος είναι, τόσο ο θεωρητικός προσανατολισμός των φοιτητών όσο και η εξέταση των σημαντικότερων διεθνών ζητημάτων και πολιτικών μετά το τέλος του Ψυχρού Πολέμου.

Διδασκαλία:

Διαλέξεις – Παρεμβάσεις – Συζήτηση (σε εξάρτηση με τον αριθμό των φοιτητών και την δυνατότητα χειρισμού των ζητημάτων).

Αξιολόγηση:

Τα βασικά κριτήρια αξιολόγησης είναι:

- η συνολική συμμετοχή στη μαθησιακή διαδικασία κατά την διάρκεια του εξαμήνου,
- οι ενδιάμεσοι πρόοδοι, και τέλος,
- οι γραπτές εξετάσεις στο τέλος του εξαμήνου.

Περιγραφή και Θεματικές:

Βασικό χαρακτηριστικό του μαθήματος είναι η δημιουργία ενός συνεκτικού πλαισίου κατανόησης φαινομένων και διαδικασιών στις Διεθνείς Σχέσεις. Για το λόγο αυτό κρίνεται σκόπιμο να εξεταστούν αναλυτικά οι εξής θεματικοί άξονες:

1. Το σύγχρονο θεωρητικό πλαίσιο στη μελέτη των Διεθνών Σχέσεων
2. Η Ευρωπαϊκή μετάβαση από τον Ψυχρό Πόλεμο στη Νέα Τάξη πραγμάτων
3. Ο ρόλος των ΗΠΑ, διεθνής διακυβέρνηση και παγκόσμια ηγεμονία
4. Κρατική κυριαρχία, Υπερεθνικοί και Μη-Κυβερνητικοί Οργανισμοί
5. Ο Νέος Διεθνής Πολυμερισμός
6. Δημοκρατία και Ανθρώπινα Δικαιώματα
7. Το συνεκτικό πλαίσιο της Ασφάλειας
8. Σύγχρονα Προβλήματα Διεθνούς Ασφάλειας

Βιβλίο διανομής:

Σημαντικό βοήθημα για την μελέτη του μαθήματος είναι το Μιχάλης Ι. Τσινιτσιζέλης & Κώστας Υφαντής (επιμ.), Σύγχρονα Προβλήματα Διεθνών Σχέσεων.

Κρατική Κυριαρχία: Απειλές και Προκλήσεις, Αθήνα: Εκδόσεις Ι. Σιδέρης, 2000.

Επίσης διανέμεται και πρόσθετη ελληνική και διεθνή βιβλιογραφία.

ΗΠΙΠ256 (ΥΕΠ) «Εναλλαφθητισμός στους Η/Υ και στον Παγκόσμιο Ιστό»

Διδάσκων: Βασίλειος Λαζάρου

Το μάθημα αυτό περιλαμβάνει θέματα και έννοιες σχετικά με το ρόλο της Πληροφορικής και του Παγκόσμιου Ιστού στην κοινωνία περιλαμβάνοντας: ο ρόλος της Πληροφορικής στη σύγχρονη κοινωνία, ο ρόλος του Παγκόσμιου Ιστού στη σύγχρονη κοινωνία, η κοινωνία της πληροφορίας, η επίδραση των Συστημάτων Πληροφοριών (ΣΠ) στις συνθήκες εργασίας, χρήση ΣΠ και ζητήματα ηθικής, ασφάλειας και επικινδυνότητας. Καλύπτεται ένα σημαντικό εύρος ΣΠ με έμφαση στο Διαδίκτυο-Παγκόσμιο Ιστό και σε Βάσεις Δεδομένων. Οι φοιτητές εξασκούνται στην επίλυση προβλημάτων με χρήση συστημάτων Η/Υ που αφορούν στη διαχείριση έργων, επεξεργασία πληροφοριών και γραφικής παρουσίασης με ιδιαίτερη έμφαση στην ανεύρεση ηλεκτρονικών πηγών μέσω ειδικών βάσεων δεδομένων, πακέτων βιβλιογραφικού λογισμικού και κυρίως συστημάτων αναζήτησης πληροφοριών στον Παγκόσμιο Ιστό.

ΗΚΕΠ257 (ΥΕΠ) «Εφαρμογές Η/Υ στην Κοινωνική Έρευνα»

Διδάσκων: Παύλος Θεοδώρου

Την τελευταία δεκαετία ο Η/Υ αποτελεί το κύριο εργαλείο για την πρόσβαση στην επιστημονική πληροφορία. Ο τομέας της κοινωνικής έρευνας καλείται να αναπτύξει τις δικές του ερευνητικές υποδομές και τεχνικές που δεν βασίζονται μόνο στο ψηφιακό περιεχόμενο (δεδομένα) και στην οργάνωσή του αλλά και στη γνώση πληροφορικής τεχνολογίας. Στόχος του μαθήματος είναι να εισάγει τους φοιτητές σε εφαρμογές Η/Υ και σε υπηρεσίες του διαδικτύου για την ανάκτηση της πληροφορίας από τον παγκόσμιο ιστό και άλλες ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων. Ωστόσο, η έρευνα και η ανάκτηση της πληροφορίας δεν βασίζεται μόνο στην απλή γνώση χειρισμού του υπολογιστή και των εργαλείων λογισμικού για αναζήτηση στο διαδίκτυο. Απαιτεί γνώσεις και πληροφορίες σχετικά με το τι πρέπει κανείς να αναζητήσει και το που να το αναζητήσει μέσα στο διαδίκτυο. Η ύλη του μαθήματος, οι εργασίες που θα δοθούν και ο τρόπος αξιολόγησης των φοιτητών θα αναρτηθούν στη ιστοσελίδα του μαθήματος η οποία θα ανακοινωθεί στη τάξη.

ΜΚΟΠ258 (ΥΕΠ) «Ιστορία Μορφών Κοινωνικής Πολιτικής»

Διδάσκων: Κώστας Δικαίος

Κύρια επίδιωξη του μαθήματος είναι η εξοικείωση με την ιστορική εξέλιξη της κοινωνικής πολιτικής. Ο συσχετισμός μέτρων κοινωνικής πολιτικής και

κοινωνικής πρόνοιας με το κοινωνικό και πολιτικό τους περιβάλλον μέσα από την σκοπιά της πολιτικής επιστήμης. Το μάθημα ξεκινά προσεγγίζοντας το ερώτημα τι είναι κοινωνική πολιτική και εξετάζει την κοινωνική πολιτική τόσο ως κρατική δραστηριότητα όσο και ως επιστημονικό αντικείμενο. Τι είναι ιστορία; Η ιστορία ως κοινωνική επιστήμη και όχι ως απομνημόνευση χρονολογιών. Έχοντας αυτήν την υποδομή, στρεφόμαστε στην ιστορία και εξέλιξη μορφών κοινωνικής πολιτικής και φροντίδας από την αρχαιότητα ως τις μέρες μας, με έμφαση στο σύγχρονο κοινωνικό κράτος και την ελληνική περίπτωση. Ειδικότερα θα εξεταστούν: Αρχαιότητα μη – ελληνική (απλή αναφορά στους κώδικες Χαμουραμί και Ενσούνα) και αρχαιότητα ελληνική: κοινωνική προστασία στην αρχαία Αθήνα. Ρώμη, Μεσαίωνας και Αναγέννηση Juan Luis Vives και Poor Law. Βυζάντιο και οργανωμένη κοινωνική προστασία, Ορφανοτροφείον Αλεξίου Κομνηνού. Νεώτεροι χρόνοι ά Βιομηχανική επανάσταση και διαφωτισμός. Τέλος 19ου αρχές 20ου αιώνα Bismarck και Asquith και Lloyd George. Νεώτεροι χρόνοι β' ο σύντομος 20ος αιώνας Β' Παγκόσμιος και το σύγχρονο κοινωνικό κράτος, Beveridge. Η ελληνική περίπτωση: 1830 – 1922 η ένδειξη των πρώτων χρόνων οι διεθνείς και εθνικοί δωρητές, 1922-1945 μικρασιατική καταστροφή και ίδρυση των σημαντικών ασφαλιστικών ταμείων, 1945-80 πρώτες προσπάθειες ολοκλήρωσης.

Βιβλίο διανομής:

Ewald Francois: «Ιστορία του Κράτους Πρόνοιας», μτφ. Μ. Κορασίδου, Gutenberg 2000.

Αξιολόγηση: Γραπτές εξετάσεις (τρεις ερωτήσεις, να απαντηθούν οι δύο: η πρώτη ερώτηση είναι υποχρεωτική σε δύο σκέλη όπου απαντάται το ένα).

ΚΟΔΠ259 (ΥΕΠ) «Κοινωνιολογία του Δικαίου»

Διδάσκων: Δημήτριος Καλογερόπουλος

Η δομή του μαθήματος που επικοινωνεί το περιεχόμενο του έχει ως εξής:

Μέρος πρώτο:

Ορισμός, το ζήτημα της επονομασίας, το ζήτημα της διάκρισης ανάμεσα στην Κοινωνιολογία του Δικαίου των Νομικών και την Κοινωνιολογία του Δικαίου των Κοινωνιολόγων, η θέση της Κοινωνιολογίας του Δικαίου στο κτηματολόγιο των επιστημών

Μέρος δεύτερο:

Ubi Societas ibi Jus (τα δικαϊκά φαινόμενα είναι κοινωνικά φαινόμενα, αλλά όλα τα κοινωνικά φαινόμενα δεν είναι δικαϊκά φαινόμενα), τα κριτήρια του νομικού χαρακτήρα, το νομικό σύστημα, οι μεταπλάσεις των νομικών συστημάτων στο χρόνο, τα φαινόμενα νομικής πολιτιστικής επαγωγής, φαινόμενα διακανονιστικά, φαινόμενα υπό – δικαίου, νομικός πλουραλισμός, Ηθική και Δίκαιο, Εξουσία και δίκαιο, λειτουργικές αποστολές του Δικαίου

Μέρος τρίτο:

Διαχρονική παρουσίαση των συμβολών στο σχηματισμό του εννοιολογικού πεδίου του Κλάδου (Ρεύματα και ατομικές επιστημονικές συμβολές).

ΕΝΧΠ260 (ΥΕΠ) «Κοινωνιολογική Προσέγγιση της Διαμόρφωσης του Ευρωπαϊκού Νομικού Χώρου»

Διδάσκων: Δημήτριος Καλογερόπουλος

Η αρχιτεκτονική και η ουσία του μαθήματος αποσκοπούν να μυήσουν τους φοιτητές και τις φοιτήτριες σε ένα τρόπο του σκέπτεσθαι που έχει να κάνει με την διαδικασία δημιουργίας προσήκουσας απεικόνισης ως προς την υπάρχουσα κατάσταση του ευρωπαϊκού νομικού χώρου και ως προς την προοπτική διαχείρισης μιας λογικής που αφορά το γίνεσθαι αυτού του νοητικού πεδίου. Από την ίδρυση της οργανωτικο - πολιτικής διακρατικής υποδομής του «Συμβουλίου της Ευρώπης» (συνθήκη που υπεγράφη στο Λονδίνο στις 5 Μαΐου 1949) που απετέλεσε το στήριγμα και το υπομόχλιο για την περαιτέρω οικοδόμηση του κατασκευάσματος που άρχισε με την δημιουργία το 1951 της Ευρωπαϊκής Κοινότητας του Άνθρακα και Χάλυβα ίσαμε την Συνθήκη του Μάαστριχτ (υπογραφή Φεβρ. 1992/είσοδος σε ισχύ το 1993) από την οποία και εφεξής λέγεται «Ευρωπαϊκή Ένωση», ανεφάνει μια λογική ιδιόρρυθμη για την δημιουργία μιας ευρωπαϊκής έννομης τάξης. Μόνο αν παιδαγωγικά βοηθήσουν καταλλήλως οι φοιτητές και οι φοιτήτριες θα αποκτήσουν μια συνειδητοποίηση που θα τους βοηθήσει να παρακολουθούν την διαδικασία παραγωγής αυτού του νομικού χώρου που βεβαίως συνεχίζεται (ως γνωστόν να υπάρχει συνεργείο – η «Συνέλευση»/από την 28.11.2002/ - που έμπρακτα καταγίνεται με την παραγωγή μιας «συνταγματικής συνθήκης» για την Ευρωπαϊκή Ένωση, και μια παραγωγή δικαϊκών εργαλείων που θα συνεχίσει σε όλους τους τομείς του καταμερισμού εργασίας των θεσμικών λειτουργιών της Ένωσης). Η Ευρωπαϊκή Ένωση δεν είναι ένα κράτος, ενώ ταυτόχρονα συγκεντρώνει στοιχεία που παραδοσιακά υπάρχουν στα ομοσπονδιακά κράτη. Η Ε.Ε. διαχειρίζεται λειτουργίες που τα κράτη μέλη της παραχωρούν προς όφελος ενός κοινοτικού επιπέδου διαχείρισης, με ρυθμούς διαφορετικούς σύμφωνα με τα πεδία. Η δε φύση των κρατών μελών, ως εκ τούτου, διαφοροποιείται όπως σε καμιά άλλη περίπτωση εμπλοκής τους σε άλλες διεθνείς οργανώσεις. Έτσι η διαδικασία παραγωγής του Δικαίου επί έργω έχει να κάνει με τις Συνθήκες που συγκροτούν τις «Ευρωπαϊκές Κοινότητες» και τις Συνθήκες της Ε.Ε., με συγχώνευση δανεισμών από τις τεχνικές του διεθνούς δημοσίου δικαίου και των υπαρχόντων μηχανισμών των εσωτερικών νομικών συστημάτων των

κρατών μελών. Η κοινωνιολογική προσέγγιση που θα εξυπηρετήσει με τον πιο προσήκοντα τρόπο την δημιουργία της κατάλληλης απεικόνισης έχει να κάνει με την αναγκαία συνειδητοποίηση της ύπαρξης κοινωνικών δυνάμεων επί έργω στο πλαίσιο της κοινωνικής λειτουργίας, και εκτός από την κλασική βασική αλληλένδετη διάκριση μεταξύ εξουσίας και δικαίου, η ιστορία της Κοινωνιολογίας του Δικαίου προσφέρει την δυνατότητα επιλογής διδασκαλιών που εξυπηρετούν κατά τον πιο λειτουργικό τρόπο μια αποκωδικοποίηση των συνιστωσών διαδικασίας παραγωγής του Ευρωπαϊκού Νομικού Χώρου.

ΚΚΡΠ261 (ΥΕΠ) «Κυβερνοχώρος, Καπιταλισμός, Ρύθμιση»

Διδάσκουσα: Κορίννα Πατέλη

Το μάθημα εξετάζει τα κύρια θέματα στην ρύθμιση των Μ.Μ.Ε. με κύριο άξονα την ανάπτυξη του Διαδικτύου και το φιλελεύθερο αίτημα για τη λειτουργία των μέσων στον παγκόσμιο καπιταλισμό. Γιατί ρυθμίζουμε την λειτουργία των μέσων, ποία είναι η πολιτική βάση της ρύθμισης και μέσο ποιών εποπτικών οργάνων επιτυγχάνεται αυτή. Ρυθμίζουμε διαφορετικά το κάθε τομέα της βιομηχανίας της γνώσης και γιατί θα παρουσιαστούν κριτικά τα δύο κύρια παραδείγματα ρύθμισης στην Η.Π.Α. και στην Ευρωπαϊκή ένωση. Θα προσεγγιστεί επίσης κριτικά το ηγεμονικό παράδειγμα για την ρύθμιση που προέκυψε μετά την ανάπτυξη του Διαδικτύου και της βιομηχανίας της γνώσης παγκόσμιος, καθώς και ο καταλυτικός ρόλος που έπαιξε η τεχνολογική προσέγγιση στην τεχνολογία στην εγκαθίδρυση του.

ΔΠΑΠ263 (ΥΕΠ) «Πολιτικά και Θεσμικά Ζητήματα του Δεύτερου Παγκόσμιου Πολέμου»

Διδάσκων: Γεώργιος Μαργαρίτης

Ο δεύτερος παγκόσμιος πόλεμος αποτελεί την πιο σημαντική φάση μιας κοσμογονικής ανατροπής που πραγματοποιήθηκε στη διάρκεια του πρώτου μισού του εικοστού αιώνα. Η ευρωπαϊκή κυριαρχία, οικονομική, πολιτική, στρατιωτική, ιδεολογική, επιστημονική, αναμφισβήτητη στην πρώτη δεκαετία του περασμένου αιώνα ανατράπηκε ολοκληρωτικά μέσα σε ελάχιστο ουσιαστικά χρόνο – από το 1914 ως το 1945 – δημιουργώντας ένα τεράστιο κενό επί του οποίου αναδείχθηκαν νέες ισορροπίες και νέες δυνάμεις σε όφελος κυρίως των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής. Η ανατροπή αυτή συντελέστηκε μέσα από δύο εξαιρετικά καταστροφικούς πολέμους που αποτέλεσαν ταυτόχρονα παράγωγα και μέσα στην διαδικασία της ανατροπής.

Η εξέταση ειδικών παραμέτρων του τελευταίου παγκόσμιου πολέμου – πολιτικών και θεσμικών – αποτελεί ευκαιρία για την διερεύνηση των επιμέρους χαρακτηριστικών της ευρωπαϊκής “παθολογίας” αλλά και για την ιχνηλάτηση των αφετηριών του μεταπολεμικού κόσμου και των χαρακτηριστικών του. Στην παράδοση θα εξεταστούν μερικά ειδικά φαινόμενα που εμφανίστηκαν και λειτούργησαν στο πεδίο της πολιτικής και των θεσμών. Αυτά είναι, η Αντιφασιστική συμμαχία (ΗΠΑ, ΕΣΣΔ, Μεγάλη Βρετανία, Κίνα, Γαλλία), η Αντίσταση στις δυνάμεις του Άξονα στα κατεχόμενα κράτη, η “διπλής” εθνικές κυβερνήσεις (εξόριστες ή συνεργασίας), το Σύμφωνο Αντι – Κομμουνιστών, η χιτλερική Νέα Ευρώπη και η γέννηση του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών. Βοηθητικό εγχειρίδιο θα επιλεγεί σε συνενόηση με τους φοιτητές της παράδοσης.

ΔΙΑΠ264 (ΥΕΠ) «Σχέσεις Δημοσίου – Ιδιωτικού στο Σύγχρονο Κράτος»

Διδάσκων: Κώστας Δικαίος

Κύρια επιδίωξη του μαθήματος είναι η διεύρυνση της προϊούσας ιδιωτικοποίησης φορέων και υπηρεσιών στην σύγχρονη εποχή. Η μελέτη του πολιτικού επιχειρήματος υπέρ ή εναντίον της διαδικασίας αυτής, των γενεσιουργών αιτιών και παραγόντων και των επιπτώσεων και αποτελεσμάτων. Έμφαση θα δοθεί στους τομείς των κοινωνικών υπηρεσιών. Το μάθημα ξεκινά προσεγγίζοντας το ερώτημα τι είναι δημόσιο και τι ιδιωτικό και ποια είναι η σχέση τους μέσα και στο πρόβλημα της παροχής και πληρωμής των υπηρεσιών και συνδυάζει την έννοια του δημοσίου με αυτήν της πολιτικής υπολογιότητας. Κατόπιν προσεγγίζει την θεωρία της Νέας Δεξιάς, και σχετικά χωρία από την μαρξιστική ανάλυση. Έχοντας θέσει ένα θεωρητικό πλαίσιο θα στραφούμε πλέον σε ζητήματα σχέσεων δημοσίου – ιδιωτικού στις κοινωνικές υπηρεσίες αναφερόμενοι στο ελληνικό και το βρετανικό σύστημα υγειονομικών υπηρεσιών, το σύστημα συντάξεων και την διείσδυση του δημοσίου στον ιδιωτικό τομέα κατά παρελθούσες περιόδους και του ιδιωτικού στον δημόσιο κατά τις πρόσφατες δεκαετίες. Σε περίπτωση που υπάρξουν αξιόλογες φοιτητικές εργασίες (προαιρετικές), θα παρουσιαστούν στις τελευταίες συναντήσεις.

Βιβλίο διανομής: Κυριάκος Σουλιάτης «Ο Ρόλος του Ιδιωτικού Τομέα στο Ελληνικό Σύστημα Υγείας» Παπαζήσης 2000.

Φάκελος Σημειώσεων.

ΕΣΥΠ265 (ΥΕΠ) «Εκλογικά Συστήματα και Πολιτική Διαδικασία»

Διδάσκων: Μαρία Μενδρινού

Το μάθημα εξετάζει το θεσμό του εκλογικού συστήματος. Παρουσιάζει τα κύρια εκλογικά συστήματα και εξετάζει τις κεντρικές παραμέτρους της ανάλυσής τους. Ακόμη, εξετάζει την αλληλόδραση μεταξύ εκλογικών θεσμών και πολιτικού συστήματος. Τέλος, στο πλαίσιο της εμπειρικής ανάλυσης το μάθημα εστιάζει στην ελληνική περίπτωση και τα στοιχεία και τις ιδιαιτερότητες της ελληνικής εκλογικής πολιτικής.

ΡΔΕΠ268 (ΥΕΠ) «Η Ριζοσπαστική Δεξιά στην Ευρώπη: 1980-2000»

Διδάσκων: Θανάσης Μποχώτης

Η διαφαινόμενη μετατόπιση προς το νεοσυντηρητισμό στην Ευρώπη στα τέλη της δεκαετίας του 1980 και στις αρχές της δεκαετίας του 1990 και ιδιαίτερα η πολιτική σταθεροποίηση, ή ακόμη και η συμμετοχή σε κυβερνήσεις συνασπισμού, νέων κομμάτων της «ριζοσπαστικής δεξιάς» σε μια σειρά ευρωπαϊκών χωρών (Γαλλία, Ιταλία, Αυστρία), ενισχύει την υπόθεση ότι ο φασισμός δεν ανήκε αποκλειστικά στο μεσοπόλεμο, μα είναι συνυφασμένος με το σύγχρονο κράτος. Η ιστοριογραφία και η πολιτική επιστήμη οφείλουν λοιπόν, να αντιμετωπίσουν με ανανεωμένες θεωρητικές και μεθοδολογικές προτάσεις αυτά τα φαινόμενα.

Στην παράδοση θα γίνει διάκριση ανάμεσα στην ιδεολογία της ριζοσπαστικής δεξιάς και στον εθνικισμό, το 'λαϊκισμό' και τον 'αυταρχισμό'. Ακόμη, θα ερευνηθεί η κοινωνική και πολιτική βάση της, όπως και η σχέση της με τις ηγετικές τάξεις. Η ανάλυση αυτή θα συνοψολογήσει τη στάση της ριζοσπαστικής δεξιάς απέναντι στον κυρίαρχο τύπο οικονομικής ανάπτυξης των τελευταίων δυο δεκαετιών και στο νεοφιλελευθερισμό. Επίσης, η πορεία των κινημάτων και κομμάτων που εντάσσονται στον αστερισμό της, θα εξηγηθεί και με τη θέση τους στο πολιτικό σύστημα του κράτους όπου δραστηριοποιούνται. Θα γίνει ακόμη προσπάθεια να φωτισθεί η τοποθέτησή τους προς την ευρωπαϊκή ενοποίηση, το εθνικό κράτος και τις περιφέρειές του, αλλά και απέναντι στις ΗΠΑ και το ΝΑΤΟ.

ΘΣΥΠ269 (ΥΕΠ) «Θεωρίες Συστημάτων»

Διδάσκων: Νικόλαος Σερντεδάκις

Η έννοια του συστήματος είναι μια εκ των βασικών εννοιών που χρησιμοποιούνται στο πλαίσιο όλων των επιστημονικών πεδίων: από την φυσική έως την βιολογία, από την οικολογία έως μηχανική, από την ψυχολογία έως την πολιτική επιστήμη. Το μάθημα θα επικεντρωθεί στη χρήση της έννοιας του συστήματος στις κοινωνικές επιστήμες. Θα ανιχνευθεί η εμφάνιση της έννοιας, οι πρώτες απόπειρες συγκρότησης συστημικών θεωριών ενώ ιδιαίτερο βάρος θα δοθεί στην συμβολή του Talcott Parsons σε σχέση με την κατανόησή του περί του κοινωνικού συστήματος. Η θεωρητική κατασκευή του αμερικανού κοινωνιολόγου ίσως αποτελεί μια από τις τελευταίες προσπάθειες οικοδόμησης μιας «μεγάλης θεωρίας» που στόχο έχει την κατανόηση κάθε πλευράς του κοινωνικού. Θα μελετηθούν οι αφετηρίες της θεωρίας και η απόπειρα συνάρθρωσης του μεθοδολογικού ατομισμού και ολισμού σε ένα ενιαίο εξηγητικό σχήμα. Τέλος, έμφαση θα δοθεί στην λεγόμενη τρίτη γενεά συστημικών θεωριών και ειδικότερα στην προσέγγιση του Niklas Luhmann περί αυτοποιητικών συστημάτων.

ΝΑΖΠ270 (ΥΕΠ) «Ναζισμός»

Διδάσκων: Θανάσης Μποχώτης

Κεντρικό άξονα της παράδοσης συνιστά μια προσέγγιση του ναζισμού που εγείρει, συστηματικά, ερωτήματα για τη σχέση του με ορισμένα δικτατορικά καθεστώτα του μεσοπολέμου, αλλά και με τον 'ολοκληρωτισμό'. Επίσης, θα συζητηθεί η υποστήριξή του από τις μικροαστικές τάξεις, η σχέση του με τις ηγετικές τάξεις, αλλά και η εχθρότητά του προς το αυτόνομο κίνημα της εργατικής τάξης. Θα αναλυθεί το πρόβλημα των εκσυγχρονιστικών και των αντιδραστικών πλευρών του ναζισμού, που βρίσκουν τις διανοητικές αντιστοιχίες τους στον τεχνολογικό ορθολογισμό και το ρομαντικό ανορθολογισμό του. Μια όψη του ζητήματος αυτού αποτελεί η υιοθέτηση και η επεξεργασία εκδοχών της ναζιστικής ιδεολογίας από μέλη της υψηλής διάνοησης. Η ιδεολογία του ναζισμού θα συσχετισθεί με την οργάνωση και την πολιτική του κουλτούρα. Ακόμη, θα θιγεί το πρόβλημα της στάσης των Ναζιστών απέναντι στον κρατισμό. Οι χώρες που θα αποτελέσουν αντικείμενο προβληματισμού είναι –κυρίως- η Γερμανία και, κατά δεύτερο λόγο, η Αυστρία. Η ενδεικτική βιβλιογραφία θα διανεμηθεί κατά τη διάρκεια της πρώτης παράδοσης.

ΣΙΓΠ271 (ΥΕΠ) «Στοιχεία Ιστορίας της Γαλλικής Επανάστασης»

Διδάσκων: Γεώργιος Μαργαρίτης

Η Γαλλική Επανάσταση αποτέλεσε έναν από τους θεμελιώδεις σταθμούς στην πορεία συγκρότησης του σύγχρονου κόσμου. Προκάλεσε βαθύτατες αλλαγές τόσο στο ιδεολογικό πλαίσιο όσο και στους πολιτικούς, κοινωνικούς, νομικούς θεσμούς. Άνοιξε το δρόμο στη δημοκρατία όπως την ορίζουμε στις μέρες μας και στον Ορθό Λόγο. Όρισε και διαμόρφωσε τα νέα πλαίσια λειτουργίας της πολιτικής με επίκεντρο το Έθνος.

Η ιστορική συγκυρία μέσα στην οποία εκδηλώθηκε η επανάσταση αποτελεί το αντικείμενο αυτής της παράδοσης. Θα μας απασχολήσει ο τρόπος που το τότε ευρωπαϊκό οικονομικό, κοινωνικό, πολιτικό, ιδεολογικό πλαίσιο δημιούργησε τις προϋποθέσεις για το ξέσπασμά της στην πολυπληθέστερη τότε χώρα της ηπείρου καθώς και ο τρόπος που την “καθοδήγησε”, η διαδικασία δηλαδή αλληλεπίδρασης της επαναστατικής ρήξης με τις αδράνειες που την περιέβαλλαν στην Γαλλία και στον ευρύτερο ευρωπαϊκό χώρο.

Βοηθητικό εγχειρίδιο θα επιλεγεί σε συνενόηση με τους φοιτητές της παράδοσης.

ΦΥΔΠ272 (ΥΕΠ) «Το Φύλο στη Δυτική Πολιτική Σκέψη»

Διδάσκουσα: Μαρία Μενδρινού

Το μάθημα διαπραγματεύεται τη διάσταση του φύλου στη δυτική πολιτική σκέψη. Εξετάζει το έργο κύριων πολιτικών στοχαστών της δυτικής παράδοσης, από τους κλασικούς χρόνους μέχρι και τους νεώτερους, μέσα από το πρίσμα του φύλου. Σκοπός του μαθήματος είναι η διερεύνηση της επίδρασης που έχουν ασκήσει οι επιμέρους προσεγγίσεις του φύλου στους δυτικούς πολιτικούς θεσμούς και την πολιτική κουλτούρα.

ΒΚΠ302 (ΥΕΣ) «Βία και Πολιτική»

Διδάσκων: Νικόλαος Σερντεδάκις

Στο πλαίσιο του σεμιναρίου θα επιχειρηθεί η διερεύνηση της ανάδυσης της βίας στο πλαίσιο της πολιτικής δράσης. Θα μελετηθούν μορφές μη συμβατικής πολιτικής δράσης και οι υφιστάμενες μεταξύ τους διαφοροποιήσεις και διαβαθμίσεις. Το φαινόμενο της πολιτικής βίας θα εξεταστεί με βάση τις σύγχρονες θεωρητικές αναζητήσεις γύρω από την ανάδυση ενός νέου πεδίου έρευνας υπό τον τίτλο των contentious politics. Ειδικότερο βάρος θα δοθεί στην εμφάνιση του φαινομένου της δράσης ένοπλων ή «τρομοκρατικών» οργανώσεων από τον 19ο αιώνα έως σήμερα. Θα μελετηθούν οι προτεινόμενες περιοδολογήσεις του φαινομένου και θα επιχειρηθεί η κατανόησή του σε αναφορά προς τους οικονομικούς, κοινωνικούς και πολιτικούς μετασχηματισμούς.

ΘΠΚΠ305 (ΥΕΣ) «Ειδικά Θέματα Πολιτικής Κοινωνιολογίας»

Διδάσκων: Εμμανουήλ Αλεξάκης

Στα πλαίσια αυτού του σεμιναρίου το ενδιαφέρον μας επικεντρώνεται σε ειδικότερα και πολύ συγκεκριμένα ζητήματα πολιτικής κοινωνιολογίας (πολιτικές εξουσίες και ελίτ, γραφειοκρατία, πολιτική ανάπτυξη και υπανάπτυξη, πολιτικά κόμματα, ομάδες πίεσης, πολιτικές ιδεολογίες). Οι φοιτητές, είτε ατομικά είτε συλλογικά, μελετούν (μετά από συνεννόηση με τον διδάσκοντα) διεξοδικά ένα συγκεκριμένο θέμα, το οποίο και παρουσιάζουν έως το τέλος του εξαμήνου. Η γραπτή εργασία τους επάνω στο θέμα που επέλεξαν να μελετήσουν κατά πρώτο λόγο, αλλά και η προφορική παρουσίαση του στην αίθουσα, σε συνδυασμό με τη γενικότερη παρουσία και συμμετοχή στις συζητήσεις και τις παρουσιάσεις και των άλλων εργασιών, καθορίζουν και την τελική τους βαθμολογία.

ΘΚΠ310 (ΥΕΣ) «Ειδικά Θέματα Κρατικών Πολιτικών»

Διδάσκων: Νεκτάριος Αλεξόπουλος

Περιγραφή μαθήματος: Εξετάζεται το φαινόμενο της αλλαγής στο πεδίο των δημοσίων πολιτικών. Γιατί, τότε και πώς αλλάζουν οι δημόσιες πολιτικές; Γιατί και κάτω από ποιες συνθήκες κάποια ζητήματα καταφέρνουν να γίνουν θέματα προτεραιότητας προς αντιμετώπιση και κάποια όχι; Γιατί κάποιες εναλλακτικές επίλυσης των ζητημάτων προτιμούνται σε σχέση με άλλες που αγνοούνται; Ποτέ μια εναλλακτική έχει περισσότερες πιθανότητες να προκριθεί; Για να απαντηθούν τα παραπάνω ερωτήματα εξετάζεται, με την βοήθεια εργαλείων από το πεδίο της οικονομικής θεωρίας της πολιτικής, του νεοθεσμισμού και της θεωρίας των παιγνίων, με ποιο τρόπο συμφέροντα, εναλλακτικές προτάσεις και θεσμικοί παράγοντες της πολιτικής διαδικασίας (πολιτικοί, διοίκηση) αλληλεπιδρούν και οδηγούν σε αλλαγές στις ασκούμενες δημόσιες πολιτικές.

Διασκαλία: Χορηγείται το πρόγραμμα διδασκαλίας με επιμερισμό των θεμάτων και του υλικού –βιβλιογραφίας που θα καλυφθούν σε εβδομαδιαία βάση. Η

διδασκαλία είναι χωρισμένη σε τρία μέρη: παρουσίαση από τους φοιτητές της βιβλιογραφίας της εβδομάδας, διάλεξη, συζήτηση. Οι συμμετέχοντες θα πρέπει να μελετούν σε εβδομαδιαία βάση το προτεινόμενο υλικό (30-60 σελίδες) ώστε να συμμετέχουν ενεργά στη συζήτηση του κατά την διάρκεια του μαθήματος. Οι φοιτητές υποχρεούνται να παρουσιάσουν κριτικά ένα μέρος από την προτεινόμενη βιβλιογραφία στο σεμινάριο ώστε να καλλιεργήσουν την δυνατότητα τους στην προφορική επιστημονική συζήτηση. Υποχρεούνται να καταθέσουν γραπτή εργασία μέχρι 20 σελίδες, όπου συζητούν κριτικά θέματα που αναπτύσσονται στο πλαίσιο του μαθήματος ώστε να ασκηθούν στο γραπτό επιστημονικό κείμενο.

Αξιολόγηση:

Συμμετοχή στο μάθημα, υποχρεωτική παρουσίαση και εργασία: 30%

Γραπτή εξέταση: 70%.

Διανεμόμενο σύγγραμμα: Φάκελος με υλικό από ελληνική και ξενόγλωσση σχετική βιβλιογραφία

ΜΕΘΠ318 (ΥΕΣ) «Μη Αιρετοί Θεσμοί στην Ευρωπαϊκή Ένωση»

Διδάσκων: Επαμεινώνδας Μαριάς

Αντικείμενο του σεμιναρίου αποτελεί η σε βάθος εξέταση της δομής και της λειτουργίας των μη- αιρετών θεσμών (non majoritarian institutions) της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το σεμινάριο επικεντρώνεται κυρίως σε τρεις εντελώς διαφορετικούς θεσμούς. Στο Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, στην Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και στον Ευρωπαϊό Διαμεσολαβητή. Μέσα από τη συγκριτική τους λειτουργία επιχειρείται να αντληθούν οι ενδεχόμενες κοινές θεσμικές αλλά και πολιτικές συντεταγμένες. Κεντρικό στοιχείο προβληματισμού αποτελεί ο πολιτικός και ιδεολογικός ρόλος που διαδραματίζουν οι παραπάνω θεσμοί στο πλαίσιο του πολιτικού συστήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στο σεμινάριο εξετάζονται επίσης τα όρια της νομιμοποιητικής λειτουργίας των μη- αιρετών θεσμών και οι διάφορες θεωρητικές προσεγγίσεις για το κατά πόσο συμβάλλουν στην ενίσχυση ή στην αποδυνάμωση της δημοκρατίας στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

ΘΙΚΠ320 (ΥΕΣ) «Ειδικά Θέματα Ιστορικής Κοινωνιολογίας»

Διδάσκων: Νικόλαος Βαφέας

Αντικείμενο του μαθήματος είναι η κριτική προσέγγιση των εννοιών του «έθνους», του «εθνικού κράτους» και του «εθνικισμού» υπό το πρίσμα της ιστορικής κοινωνιολογίας. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην παρουσίαση των πρόσφατων κοινωνιολογικών θεωριών αναφορικά με τα παραπάνω φαινόμενα. Έπειτα από κάποιες εισαγωγικές διαλέξεις του διδάσκοντος, το μάθημα βασίζεται σε παρουσιάσεις των φοιτητών. Η αξιολόγηση των φοιτητών γίνεται μέσω γραπτών εργασιών και προφορικών εξετάσεων.

ΘΑΔΠ322 (ΥΕΣ) «Ειδικά Θέματα Δημόσιας Διοίκησης»

Διδάσκουσα: Ήβη Μαυρομούστακου

Το σεμινάριο αυτό εξετάζει την θεσμική οριοθέτηση της σχέσης μεταξύ οικονομικών συμφερόντων, πολιτικής εξουσίας και ΜΜΕ και την γενικότερη συζήτηση για τα ζητήματα διαφθοράς και διαπλοκής από τα τέλη της δεκαετίας του '80. Για το σκοπό αυτό εξετάζεται το πλαίσιο που καθόρισε την διαδικασία εισόδου των ιδιωτικών επιχειρήσεων στο χώρο των ηλεκτρονικών ΜΜΕ. Στη συνέχεια αναλύεται η έννοια της κατοχύρωσης του δικαιώματος της πλουραλιστική πληροφόρησης και της αρχής της διαφάνειας για όλα τα ΜΜΕ. Διερευνώνται τα όρια εξουσίας και ο έλεγχος του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης στα ραδιοτηλεοπτικά μέσα από την ίδρυσή του έως την συνταγματική αναθεώρηση του 2001. Οι αποφάσεις του αποτελούν ιδιαίτερο πεδίο έρευνας και επεξεργασίας. Παράλληλα εξειδικεύεται η αρχή της διαφάνειας όχι μόνον στις ρυθμίσεις της αναθεώρησης του 2001 στα ΜΜΕ, αλλά και στις Ανεξάρτητες Αρχές εν γένει. Οι Αρχές αυτές αναλύονται ως μορφή οργάνωσης της Δημόσιας Διοίκησης σχεδόν πρόσφατη. Προσδιορίζεται το ρυθμιστικό τους πεδίο κυρίως αναφορικά με ευαίσθητους τομείς της κοινωνικής ζωής. Εξετάζεται η σχέση της «απουσίας» ελέγχου της δράσης τους με το κοινοβουλευτικό σύστημα, αλλά και γενικότερα ο προβληματισμός για τις Αρχές αναφορικά με την αρχή της λαϊκής κυριαρχίας και της διάκρισης των εξουσιών. Οι ετήσιες εκθέσεις τους αποτελούν επίσης ένα ιδιαίτερο χώρο έρευνας.

Αξιολόγηση: Παρουσίαση εργασίας: 50%, Γραπτή εργασία: 50%

ΘΠΦΠ324 (ΥΕΠ) «Ειδικά Θέματα Πολιτικής Φιλοσοφίας»

Διδάσκων: Θωμάς Νουτσόπουλος

Το σεμινάριο επικεντρώνεται σε τρεις θεωρητικούς του κλασικού φιλελευθερισμού, τους J.Locke, D.Hume και A.Smith. Θα αναπτυχθούν ζητήματα που τέθηκαν με την ανάδυση της αστικής κοινωνίας όπως το ζήτημα της ατομικής ιδιοκτησίας, το ζήτημα της συγκρότησης της δικαιοσύνης και το ζήτημα της συγκρότησης της μορφής του πολιτικού ως αυτονομημένης μορφής του αστικού κοινωνικού καταμερισμού της εργασίας. Βασικά έργα, που θα αποτελέσουν την προς διερεύνηση ύλη του σεμιναρίου, είναι η Δεύτερη Πραγματεία περί Κυβερνήσεως του J.Locke, η Πραγματεία περί της Ανθρώπινης Φύσης και τα Δοκίμια του D.Hume, και η Θεωρία των ηθικών συναισθημάτων και ο Πλούτος των Εθνών του A.Smith.

ΘΠΚΠ328 (ΥΕΣ) «Ειδικά Θέματα στην Πολιτική και Κοινωνική Θεωρία»

Διδάσκουσα: Αγγελική Κόντου

Το σεμινάριο επικεντρώνεται στην πολιτική και κοινωνική σκέψη των Hegel και Adorno χωρίς να αγνοεί τη φιλοσοφία της ιστορίας που προϋποθέτει αλλά και αναδεικνύει, σε καθεμιά από τις πιο πάνω περιπτώσεις, η σκέψη αυτή. Τα πρωτότυπα κείμενα των Hegel και Adorno που κατέχουν κεντρική θέση στο πλαίσιο του σεμιναρίου είναι η Φιλοσοφία του Δικαίου του Hegel, η Διαλεκτική του Διαφωτισμού των Adorno και Horkheimer, και το έργο του Adorno Τρεις Μελέτες για τον Hegel, ενώ οι βασικότερες έννοιες που θα εξεταστούν είναι αυτές της 'συμφιλίωσης' και της 'συναίνεσης'. Κατά τη διάρκεια των συναντήσεων θα επιχειρηθεί, μεταξύ άλλων, η ανάδειξη τόσο της σπουδαιότητας αλλά και των αντιφάσεων της Χεγκελιανής σκέψης, όσο και της εσωτερικής διαφοροποίησης και των αντιφάσεων της φιλελεύθερης πρόσληψης της σκέψης αυτής. Θα επιχειρηθεί ακόμα η κατάδειξη της κατά κύριο λόγο αγνοημένης -στο πλαίσιο της σχετικής δευτερεύουσας βιβλιογραφίας- πολυπλοκότητας που χαρακτηρίζει τον τρόπο με τον οποίο ο Adorno προσεγγίζει και αξιολογεί το έργο του Hegel, καθώς και της διαφοροποιημένης ανάμεσα στους δύο στοχαστές ερμηνείας της νεωτερικότητας.

Ο κατάλογος των θεμάτων του σεμιναρίου και της σχετικής πρωτογενούς και δευτερεύουσας βιβλιογραφίας, καθώς και λεπτομέρειες για τον τρόπο αξιολόγησης των φοιτητών, θα δοθούν σε έντυπη μορφή στην τάξη.

ΠΚΠ329 (ΥΕΣ) «Πολιτική και Κοινωνία της Πληροφορίας»

Διδάσκουσα: Κορίννα Πατέλη

Στο σεμινάριο αυτό θα εξεταστεί κριτικά η έννοια της κοινωνίας της πληροφορίας και η ιδεολογική της βάση όπως αυτή έχει εκφραστεί την τελευταία δεκαετία στην Δυτική Ευρώπη.

Πρωταρχικούς άξονες αυτής της κατανόησης θα αποτελέσουν η κριτική διεύρυνση της έννοιας της γνώσης, της έννοιας της πληροφορίας και της έννοιας τεχνολογίας καθώς και η σχέση τους με το υπάρχον ρυθμιστικό πλαίσιο για την λειτουργία της ελεύθερης αγοράς στην ευρύτερη βιομηχανία της γνώσης. Θα διερευνηθούν οι κύριες δομές της βιομηχανίας της γνώσης και το ευρύτερο θεσμικό και ιδεολογικό παράδειγμα λειτουργίας τους. Κορμό του μαθήματος αποτελούν η κριτική ανάγνωση και ανάλυση των κύριων πολιτικών για την κοινωνία της πληροφορίας από τον Bangeman, μέχρι τις ντιρεκτίβες που πλαισιώνουν την πολιτική «e-Ευρώπη». Θα γίνει μία ιστορική αναδρομή στα ρυθμιστικά πλαίσια για την λειτουργία των Μ.Μ.Ε. στην Αμερική και στην Δυτική Ευρώπη από τον νόμο για της τηλεπικοινωνίας του 1934 μέχρι τους πρόσφατους νόμους για την ασφάλεια δεδομένων. Επίσης θα εξεταστεί ο συμβολικός ρόλος ανάπτυξης των νέων μέσων και το Διαδικτύου ειδικότερα στην εδραίωση των κυρίαρχων εννοιών της κοινωνίας της πληροφορίας.

ΘΕΚΠ332 (ΥΕΣ) «Ειδικά Θέματα Εκπαιδευτικής Πολιτικής Ι»

Διδάσκων: Διονύσης Γράβαρης/ Νικόλαος Παπαδάκης

Η συμμετοχή στο Σεμινάριο προ-απαιτεί την επιτυχή παρακολούθηση του μαθήματος «Εκπαιδευτική Πολιτική», στο μέτρο που τα περιεχόμενα του τελευταίου αποτελούν τη βασική «γνωστική προϋπόθεση» για την λειτουργική ένταξη των φοιτητών στο Σεμινάριο. Το πρώτο αυτό επίπεδο εστιάζει κυρίως σε θεωρητικά, επιστημολογικά και μεθοδολογικά ζητήματα.

Τα περιεχόμενα του Σεμιναρίου οργανώνονται γύρω από τους ακόλουθους θεματικούς άξονες – πεδία: Σχέση εκπαιδευτικής πολιτικής με άλλες κρατικές πολιτικές (μακρο-οικονομική πολιτική, πολιτικές απασχόλησης κ.λπ.). Εκπαίδευση και Εκπαιδευτική Πολιτική μεταξύ Κράτους και Αγοράς. Επιστημολογικές αφηρητές και κύρια παραδείγματα- σχολές για την ανάλυση της εκπαιδευτικής πολιτικής και μεταρρύθμισης. Οι επισκέψιμες όψεις της σχέσης εκπαίδευσης και κοινωνικού αποκλεισμού και οι πολιτικές του Κράτους Πρόνοιας στην Εκπαίδευση. Ευρωπαϊκή Ένωση και πολιτικές στην εκπαίδευση (προγραμματικός λόγος και κοινοτικές δράσεις). Η εκπαιδευτική πολιτική ως ενεργητική πολιτική απασχόλησης;

ΘΕΙΠ333 (ΥΕΣ) «Ειδικά Θέματα Ευρωπαϊκής Ιστορίας»

Διδάσκων: Θανάσης Μποχώτης

Το αντικείμενο του σεμιναρίου είναι η κρίση της κοινοβουλευτικής δημοκρατίας κατά τον ευρωπαϊκό μεσοπόλεμο, ιδίως στην Ιταλία, Γερμανία, Αυστρία και Γαλλία. Παράμετροι του πολιτικού συστήματος που συντέλεσαν σε αυτήν, όπως το πλήθος των συντηρητικών και φιλελεύθερων κομμάτων και το εκλογικό σύστημα, θα ερευνηθούν σε σχέση με τον κοινωνικό συνασπισμό εξουσίας και τα αδιέξοδά του, στο πλαίσιο της οικονομικής κρίσης του 1929. Η κρίση των δημοκρατιών, θα μελετηθεί επίσης σε συνάφεια με την πολιτική της κρατικής παρέμβασης στην οικονομία και τις παραγωγικές σχέσεις, με τα προβλήματα που έθετε η οικοδόμηση του κράτους πρόνοιας και του κορπορατισμού. Ακόμη, θα γίνει μια απόπειρα σύνδεσης των κύριων σημείων της αντιδημοκρατικής σκέψης της εποχής με τις προσπάθειες των ηγετικών τάξεων για έξοδο από την κρίση. Τέλος, θα παρουσιασθεί το ζήτημα των επιπτώσεων μιας μη ηγεμονικής παγκόσμιας τάξης στη φιλελεύθερη δημοκρατία. Η ενδεικτική βιβλιογραφία θα διανεμηθεί κατά τη διάρκεια της πρώτης συνεδρίας.

ΘΠΟΠ334 (ΥΕΣ) «Ειδικά Θέματα στην Κριτική της Πολιτικής Οικονομίας Ι»

Διδάσκων: Θανάσης Γκιούρας, Διονύσιος Γράβαρης

Το μάθημα έχει τη μορφή ετήσιου σεμιναρίου (διάρκεια δύο εξάμηνα), για φοιτητές άνω του τρίτου έτους σπουδών. Αυτό σημαίνει ότι η συμμετοχή στο δεύτερο μέρος (δεύτερο εξάμηνο) προϋποθέτει οπωσδήποτε τη συμμετοχή στο πρώτο μέρος.

Σκοπός του μαθήματος είναι η διερεύνηση και ανακατασκευή των επιχειρηματολογικών και κριτικών δομών του 'προγράμματος' που εκφράζεται ως Κριτική της Πολιτικής Οικονομίας από τον Karl Marx. Συγκεκριμένα εξετάζονται τα ζητήματα συγκρότησης του νεωτερικού (ιστορικού) υλισμού, του εμπορευματικού φετιχισμού και των συνεπειών του για μια κριτική της ιδεολογίας, της διαδικασίας συσσώρευσης ως θεσμογενετικού πυρήνα της νεωτερικής κοινωνίας, όπως και το ζήτημα του 'μετασχηματισμού' ως σχεσιακός διάυλος μεταξύ κοινωνικής επιφάνειας και δομών βάθους. Οι συμμετέχοντες αναλαμβάνουν τη σύνταξη και παρουσίαση εργασιών κατά τη διάρκεια του σεμιναρίου, καταθέτοντας στο τέλος γραπτή εργασία. Η επίδοση των φοιτητών και των φοιτητριών θα αξιολογηθεί με βάση αφενός τις προφορικές τους παρουσιάσεις και την εν γένει συμμετοχή τους στις σεμιναριακές συνεδρίες (30% του συνολικού βαθμού) και αφετέρου τις τελικές γραπτές τους εργασίες (70% του συνολικού βαθμού).

ΘΣΑΠ335 (ΥΕΣ) «Ειδικά θέματα Συγκριτικής Ανάλυσης Διοικητικών Συστημάτων»

Διδάσκουσα: Ήβη Μαυρομούστακου

Το μάθημα αυτό έχει ως σκοπό τη μελέτη της συγκρότησης του κρατικο-διοικητικού μηχανισμού στις Ευρωπαϊκές χώρες. Δύο είναι οι κύριοι άξονες του μαθήματος αυτού: 1. Η Κυβερνητική και διοικητική οργάνωση μέσα από προσδιορισμένα παραδείγματα: όρια, δομές, όργανα, βαθμίδες, συμβουλευτικά όργανα. 2. Οι μηχανισμοί ελέγχου της δημόσιας Διοίκησης: α) Σύντομη αναφορά στον έλεγχο από τα Δικαστήρια. Συνταγματικά και άλλα Δικαστήρια, β) οι θεσμοί προστασίας του πολίτη. Συγκριτική παρουσίαση του θεσμού του «Συνηγόρου του πολίτη».

Αξιολόγηση: Παρουσίαση εργασίας: 50%, Γραπτή εργασία: 50%

ΕΠΑΠ336 (ΥΕΣ) «Εκλογικές Αναμετρήσεις και Πολιτικός Ανταγωνισμός»

Διδάσκων: Νικόλαος Σερντεδάκις

Το σεμινάριο θα επικεντρωθεί στη μελέτη των σύγχρονων μορφών πολιτικής συμμετοχής και ειδικότερα στην διερεύνηση εκλογικών αναμετρήσεων και του πολιτικού ανταγωνισμού σε μικρή κλίμακα. Ο διδάσκων και οι συμμετέχοντες/ουσες στο σεμινάριο θα συγκροτήσουν μικρές ερευνητικές ομάδες και θα επιχειρήσουν να μελετήσουν τις πολιτικές διαδικασίες στην πόλη του Ρεθύμνου. Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στη μελέτη των δημοτικών εκλογών αλλά και στις εθνικές εκλογικές αναμετρήσεις από την μεταπολίτευση έως σήμερα. Για τις ανάγκες του σχεδιασμού της έρευνας θα γίνουν ειδικές εισηγήσεις γύρω από διάφορες ερευνητικές τεχνικές, ποσοτικού και ποιοτικού περιεχομένου. Ειδικό βάρος θα δοθεί στη συγκέντρωση του διαθέσιμου αντικειμενικοποιημένου υλικού, τη διαμόρφωση ερωτηματολογίου, το σχηματισμό focus groups και τις τεχνικές λήψης και ανάλυσης περιεχομένου συνεντεύξεων.

ΕΕΦΠ337 (ΥΕΣ) «Εμπειρική Εφαρμογή με το SPSS»

Διδάσκων: Βασίλειος Δαφέρμος

Συλλογή και προετοιμασία δεδομένων για να εισαχθούν στον Η/Υ. Οικοδόμηση ερωτηματολογίου έρευνας. Κωδικοποίηση στοιχείων. Το ερωτηματολόγιο ως ερευνητικό μοντέλο. Μορφές του στατιστικού κριτηρίου χ^2 . Συσχέτιση δύο τακτικών μεταβλητών. Ο δείκτης Somer's d. Συσχέτιση δύο αριθμητικών μεταβλητών. Ο δείκτης Pearson r. Δείκτες συνάφειας. Σύγκριση δύο μέσων όρων. Το στατιστικό κριτήριο t-test. Απλές επαναληπτικές παραμετρικές μετρήσεις. Το στατιστικό κριτήριο paired t-test. Απλή ανάλυση διασποράς με ένα παράγοντα (one way ANOVA). Απλή παλινδρομική ανάλυση με ένα παράγοντα (simple regression). Μη παραμετρικά κριτήρια (one way non parametric χ^2 test, sign test, McNemar test, Cochran's Q test, Friedman test, Marginal Homogeneity test, Binomial test, Fisher's Exact test). Στατιστική ανάλυση με μικρά δείγματα. Monte Carlo μέθοδοι.

ΕΕΠ338 (ΥΕΣ) «Εφαρμογή Ευρωπαϊκών Πολιτικών»

Διδάσκουσα: Μαρία Μενδρινού

Σκοπός του σεμιναρίου είναι η εξέταση της εφαρμογής των Ευρωπαϊκών πολιτικών από τα κράτη μέλη. Διαπραγματεύεται τις διαδικασίες εποπτείας και ελέγχου της εφαρμογής των Ευρωπαϊκών πολιτικών που έχουν αναπτυχθεί και επιχειρεί τη διερεύνηση των πολιτικών τους διαστάσεων και τη σημασία τους για την Ευρωπαϊκή ολοκλήρωση και την ανάπτυξη του Ευρωπαϊκού θεσμικού πλαισίου. Στη βάση αυτής της προβληματικής το μάθημα εξετάζει τις επιμέρους Ευρωπαϊκές πολιτικές καθώς και τις ιδιαιτερότητες που παρουσιάζει η εφαρμογή τους από τα κράτη μέλη. Έμφαση δίνεται και στο θέμα της διεύθυνσης και των συνεπειών που συνεπάγεται για την εποπτεία και την εφαρμογή του κοινοτικού κεκτημένου.

ΠΝΜΠ339 (ΥΕΣ) «Η Πολιτική των Νέων Τεχνολογιών»

Διδάσκουσα: Κορίννα Πατέλη

Το σεμινάριο Πολιτική των νέων μέσων έχει σαν αντικείμενο την κριτική κατανόηση της έννοιας των «νέων μέσων» και της έννοιας της τεχνολογίας. Κεντρική προβληματική του σεμιναρίου αποτελεί η κριτική στοιχείων τεχνολογικού ντετερμινισμού, νέο-δαρβινισμού και νέο-φιλελευθερισμού όπως αυτές έχουν εκφραστεί στην θεώρηση των νέων μέσων καθώς και στην πολιτική. Θα εξεταστούν επομένως οι κυρίαρχες τεχνοφιλικές και τεχνοφοβικές θεωρήσεις των μέσων καθώς και η πολιτική τους βάση. Παράδειγμα για την κατανόηση του τεχνοφιλικού παραδείγματος θα αποτελέσει το ίντερνετ, οι κοινωνικοπολιτικές και οικονομικές δομές του και η σημασία τους για τον ευρύτερο χώρο των μέσων. Θα προσεγγίσουμε αυτό που ονομάζουμε νέα μέσα σαν κουλτούρα, σαν ιδεολογία. Θα τοποθετήσουμε επομένως την τεχνολογία στο κέντρο κοινωνικό – πολιτικών σχηματισμών. Το μάθημα θα προσφέρει μια ιστορική αναδρομή της ανάπτυξης των νέων μέσων στις Η.Π.Α και την Ευρώπη.

ΘΟΠ340 (ΥΕΣ) Θεσμοί και Οργανισμοί στην Πολιτική Ανάλυση: Διαστάσεις της Θεσμικής Προσέγγισης

Διδάσκουσα: Μαρία Μενδρινού

Το μάθημα εξετάζει τις σύγχρονες θεσμικές προσεγγίσεις της ανάπτυξης και λειτουργίας των θεσμών και των οργανισμών. Διαπραγματεύεται κεντρικές διαστάσεις των θεσμικών και οργανωτικών θεωριών και εξετάζει την εμπειρική τους εφαρμογή στις κοινωνικές επιστήμες με αναφορά σε συγκεκριμένους θεσμούς και οργανισμούς. Σκοπός του είναι η διερεύνηση και εκλέπτυνση των εννοιών και των μέσων μελέτης των θεσμών και των οργανισμών στην πολιτική ανάλυση.

ΘΑΔΠ-341 (ΥΕΣ) «Θεωρίες Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων»

Διδάσκων: Δημήτρης Κοτρόγιαννος

Σκοπός του μαθήματος είναι: α) Η εξέταση των θεωρητικών προϋποθέσεων συγκρότησης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και β) η εξέταση της λειτουργικής σημασίας των δικαιωμάτων διαμέσου των σταθερών ή των μεταβλητών της κοινωνικο-πολιτικής υποδομής, στα πλαίσια της οποίας εντάσσονται όχι ως απλό επιφαινόμενο αλλά σαν ουσιαστικός παράγοντας των πολιτικών και κοινωνικών εξελίξεων της εποχής μας.

ΚΤΟΠ342 (ΥΕΣ) «Κράτος & Τοπική Πολιτική»

Διδάσκων: Ηλίας Γεωργαντάς

Στο σεμινάριο αυτό θα εστιάσουμε σε σχετικά σύγχρονες προσεγγίσεις αναφορικά με τις χωρικές και ειδικά τις τοπικές διαστάσεις του πολιτικού φαινομένου. Θα παρακάμψουμε τις στενά νομικο-διοικητικές απόψεις περί τοπικής αυτοδιοίκησης – απόψεις που συχνά εξαντλούνται στην περιγραφή θεσμικών ρόλων και λειτουργιών αγνοώντας έτσι το πρόβλημα της χωρικής (ιδιο)σύστασης του κράτους και της πολιτικής εξουσίας. Αντ' αυτού θα επιμενουμε στην ανάλυση των πραγματολογικών εκείνων στοιχείων που προσδιορίζουν τόσο τη σύσταση των τοπικών (αυτο)διοικητικών μηχανισμών όσο και το χωρισμό τους από το στενό πυρήνα της κρατικής λειτουργίας αλλά και τις πολιτικές μέσω των οποίων εκφράζεται αυτός ο χωρισμός.

Το σεμινάριο δομείται στους παρακάτω θεματικούς κύκλους:

Α. Θεωρίες τοπικού κράτους.

Β. Η συζήτηση για την τοπικότητα.

Γ. Σχέσεις κεντρικού – τοπικού κράτους: το ζήτημα της αυτονομίας και της ιδιαιτερότητας - θεωρία και πρακτική. Η αναδιάρθρωση του τοπικού κράτους.

Δ. Τοπικοί αναπτυξιακοί συνασπισμοί / η τοπικότητα ως 'growth machine' / το τοπικό κράτος επιχειρηματίας / οι τοπικότητες ως υποκείμενα ανταγωνισμού στο χωρικό καταμερισμό της εργασίας και της (υπερ)αξίας.

Ε. Η πολιτική οικονομία της τοπικότητας.

ΣΤ. Το πρόβλημα της 'κλίμακας' ως πρόβλημα χωρικής διάρθρωσης του κράτους και της πολιτικής.

Ζ. Θεωρίες τοπικής ρύθμισης.

Η. Θεωρίες αστικών καθεστώτων (ρύθμισης και συσσώρευσης).

Αξιολόγηση: Συμμετοχή στη σεμιναριακή διαδικασία (20%), προφορική παρουσίαση ενός τουλάχιστον κειμένου(30%), κατάθεση γραπτής εργασίας 4.000 λέξεων στο τέλος του εξαμήνου(50%).

ΤΕΚΠ344 (ΥΕΣ) «Τομή μιας Επαναστατικής Κυβέρνησης. Η Προσωρινή Επιτροπή Εθνικής Απελευθέρωσης (ΠΕΕΑ) 1944»

Διδάσκων: Γεώργιος Μαργαρίτης

Στις 10 Μαρτίου 1944 στα βουνά της Ελεύθερης Ελλάδας ιδρύθηκε από τις δυνάμεις που μετείχαν στο Εθνικό Απελευθερωτικό Μέτωπο (ΕΑΜ) η ΠΕΕΑ. Η Επιτροπή αυτή είχε κυβερνητικό χαρακτήρα και στην ουσία όπως τα γεγονότα που ακολούθησαν έδειξαν, αποτέλεσε το τρίτο κυβερνητικό σχήμα στην κατεχόμενη από τον Άξονα Ελλάδα (Κυβέρνηση της Αθήνας με τον Ιωάννη Ράλλη, Κυβέρνηση Λονδίνου – Καίρου με τον Εμμανουήλ Τσουδερό).

Η ΠΕΕΑ ήταν ένα κυβερνητικό σχήμα που αναδείχθηκε από επαναστατικές διαδικασίες και αντλούσε τη νομιμότητά της από ένα ευρύ κίνημα Αντίστασης. Η δημιουργία της ανέδειξε πλήθος ζητημάτων, θεσμικού πρώτα χαρακτήρα αλλά ουσιαστικά πολιτικών, κοινωνικών ή και ιδεολογικών προδιαγραφών.

Στο σεμινάριο αυτό, με βάση τα κείμενα της ΠΕΕΑ και συγκριτικές προσεγγίσεις με παρόμοιες καταστάσεις, θα προσπαθήσουμε να διερευνήσουμε το πλαίσιο μέσα στο οποίο η Επιτροπή αυτή έδρασε και να αναλύσουμε τις πολιτικές της επιλογές.

Βοηθητικό εγχειρίδιο θα επιλεγεί σε συνενόηση με τους φοιτητές της παράδοσης.

ΘΕΚΠ345 (ΥΕΣ) «Ειδικά Θέματα Εκπαιδευτικής Πολιτικής II»

Διδάσκων: Διονύσης Γράβαρης/ Νικόλαος Παπαδάκης

Το δεύτερο επίπεδο χαρακτηρίζεται από τον ερευνητικό και συγκριτικό του χαρακτήρα. Οργανώνεται γύρω από τους κάτωθι θεματικούς άξονες:

Μεθοδολογικές στρατηγικές στην έρευνα για την εκπαιδευτική πολιτική. Συγκριτική ανάλυση Λόγων και Πολιτικών του ΟΕCD, της Ε.Ε., της UNESCO και άλλων διεθνών οργανισμών και μορφωμάτων για την εκπαίδευση και κατάρτιση. Προς μια πολιτική οικονομία της Δια- Βίου προσέγγισης στην εκπαίδευση και κατάρτιση. Πολιτικές και δομές α) συνεχιζόμενης επαγγελματικής εκπαίδευσης (Σ.Ε.Κ.), β) εκπαίδευσης ενηλίκων και γ) κατάρτισης. Πολιτικές και στρατηγικές αξιολόγησης εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, διασφάλιση ποιότητας και διαδικασίες απόδοσης λόγου (accountability). Οι μετασχηματισμοί της θεωρίας του ανθρωπίνου κεφαλαίου και η διαχείριση ανθρωπίνων πόρων (από το man power planning στο human recourse development). Διοίκηση Ολικής Ποιότητας (TQM) και πολιτικές στην εκπαίδευση. Πολιτικές διαχείρισης της πολιτισμικής διαφοράς και κοινωνική- εκπαιδευτική ένταξη (θεωρητικές αφηρητές, ιδεολογικές προβολές και «κοινωνικές ανακλάσεις»). Πολιτικές του Ελληνικού Κράτους για την εκπαίδευση ομογενών, μεταναστών και παλιννοστούντων. Εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις, κρατικές πολιτικές και οικονομικά- κοινωνικά διακυβεύματα στην Ελλάδα. Κράτος, Πανεπιστήμιο και Πολιτική (η διεθνής εμπειρία & η ελληνική περίπτωση).

ΚΠΟΠ346 (ΥΕΣ) «Ειδικά Θέματα στην Κριτική της Πολιτικής Οικονομίας II»

Διδάσκοντες: Διονύσιος Γράβαρης, Θανάσης Γκιούρας

Το μάθημα έχει τη μορφή ετήσιου σεμιναρίου (διάρκεια δύο εξάμηνα), για φοιτητές άνω του τρίτου έτους σπουδών. Αυτό σημαίνει ότι η συμμετοχή στο δεύτερο μέρος (εαρινό εξάμηνο) προϋποθέτει οπωσδήποτε τη συμμετοχή στο πρώτο μέρος.

Σκοπός του μαθήματος είναι η διερεύνηση και ανακατασκευή των επιχειρηματολογικών και κριτικών δομών του 'προγράμματος' που εκφράζεται ως Κριτική της Πολιτικής Οικονομίας από τον Karl Marx. Συγκεκριμένα, συνεχίζοντας την προβληματική του πρώτου (χειμερινού) εξαμήνου, εξετάζονται ζητήματα συγκρότησης των προνεωτερικών τρόπων παραγωγής, οι διάφορες εκφάνσεις και δυνατότητες της νομισματικής πολιτικής και της διαχείρισης του δημοσίου χρέους, το ζήτημα εξήγησης των μορφών του κράτους. Οι συμμετέχοντες αναλαμβάνουν τη σύνταξη και παρουσίαση εργασιών κατά τη διάρκεια του σεμιναρίου, καταθέτοντας στο τέλος γραπτή εργασία. Η επίδοση των φοιτητών και των φοιτητριών θα αξιολογηθεί με βάση αφενός τις προφορικές τους παρουσιάσεις και την εν γένει συμμετοχή τους στις σεμιναριακές συνεδρίες (30% του συνολικού βαθμού) και αφετέρου τις τελικές γραπτές τους εργασίες (70% του συνολικού βαθμού).

ΣΣΑΠ347 (ΥΕΣ) «Ζητήματα Συγκρότησης μιας Σύγχρονης Αυτοκρατορίας: ΗΠΑ»

Διδάσκων: Γεώργιος Μαργαρίτης

Στο σεμινάριο αυτό θα εξεταστούν ιστορικές περίοδοι που αποτέλεσαν σταθμό στην πορεία ανάδειξης των ΗΠΑ ως ισχυρότερης δύναμης του πλανήτη μας.

Αυτοί οι σταθμοί – και επιμέρους θέματα σεμιναριακών εργασιών - είναι

Ο πόλεμος με την Βρετανία (1812)

Το Δόγμα Μονρόε

Ο Εμφύλιος πόλεμος

Η κατάκτηση της Δύσης

Μετανάστευση αντί αποικισμού (1880 – 1910)

Ο πόλεμος ΗΠΑ – Ισπανίας

Ο Α΄ Παγκόσμιος Πόλεμος και η πολιτική Ουίλσον.

Ο μεσοπόλεμος, ο απομονωτισμός και η ποτοαπαγόρευση

Ο Β΄ Παγκόσμιος Πόλεμος και η πολιτική Ρούσβελτ

Οι ΗΠΑ και η Αντιφασιστική Συμμαχία

Ο ΟΗΕ

Η Ευρώπη και ο Ψυχρός Πόλεμος

Ο πόλεμος της Κορέας

Ο πυρηνικός ανταγωνισμός.

Από την Κούβα στο Βιετνάμ

Βοηθητικό εγχειρίδιο θα επιλεγεί σε συνενόηση με τους φοιτητές της παράδοσης.

ΕΥΚΠ348 (ΥΕΣ) «Η Ευρώπη και ο Κόσμος»

Διδάσκων: Δημήτριος Ξενάκης

Στόχοι και Γνωστική Αξία του Μαθήματος:

Η γνωστική αξία του μαθήματος έγκειται στη συνολική κατανόηση του πλαισίου των εξωτερικών σχέσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ). Βασικός στόχος είναι η μελέτη των καθοριστικών παραμέτρων στις σχέσεις της ΕΕ με τις περισσότερες χώρες και περιφέρειες του κόσμου. Για την καλύτερη κατανόηση και ιεράρχηση των εξωτερικών σχέσεων της ΕΕ εξετάζονται αναλυτικά τόσο το εσωτερικό πλαίσιο διαμόρφωσης των Ευρωπαϊκών στρατηγικών, όσο και η δυναμική των διαφορετικών πλαισίων και εξωτερικών προτεραιοτήτων, ξεχωριστά, αλλά και συνολικά.

Διδασκαλία:

Βασικές Διαλέξεις – Παρουσιάσεις Θεματικών (σε εξάρτηση με τον αριθμό των φοιτητών και την δυνατότητα χειρισμού των ζητημάτων) - Παρεμβάσεις – Συζήτηση.

Αξιολόγηση:

Βασικά κριτήρια αξιολόγησης αποτελούν:

- η συνολική συμμετοχή στη μαθησιακή διαδικασία κατά την διάρκεια του εξαμήνου,
- μια παρουσίαση με συγκεκριμένη ημερομηνία και,
- μία εργασία 4000-5000 λέξεων με προθεσμία παράδοσης (κατόπιν συνεννόησης).

Περιγραφή:

Βασικό χαρακτηριστικό του μαθήματος είναι η δημιουργία ενός συνεκτικού πλαισίου κατανόησης των εξωτερικών σχέσεων της ΕΕ. Σημαντική παράμετρο στη μελέτη του αντικειμένου αποτελεί το γεγονός πως η διαδικασία λήψης των αποφάσεων που αφορούν στην κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφαλείας και άμυνας της ΕΕ διέπεται από την διακυβερνητική μέθοδο. Ωστόσο η διαδικασία της Ευρωπαϊκής ενοποίησης καλλιέργησε μία αυξημένη αντίληψη αμοιβαιότητας μεταξύ των μελών της ΕΕ στο επίκεντρο των κοινών τους συμφερόντων. Σε αυτά δεν συμπεριλαμβάνονται μόνο οικονομικό-εμπορικά συμφέροντα, αλλά, επίσης, η ανάγκη για την προώθηση των αξιών που αποτελούν τον ακρογωνιαίο λίθο της δημοκρατικής Ευρώπης.

Βιβλίο που διανέμεται:

Απαραίτητο βοήθημα για την μελέτη του μαθήματος είναι το Γ. Κ. Παπαστάμκος, Περιφερειακή Συνεργασία και Ολοκλήρωση: Ευρωπαϊκές σχέσεις έναντι ομάδων αναπτυσσομένων χωρών, Αθήνα: Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα, 1998.

Επίσης διανέμεται και πρόσθετη ελληνική και διεθνή βιβλιογραφία.

ΦΡΑΠ350 (ΥΕΣ) «Η Κοινωνική και Πολιτική Σκέψη της Σχολής της Φραγκφούρτης»

Διδάσκουσα: Αγγελική Κόντου

Το σεμινάριο αφορά στην κοινωνική και πολιτική σκέψη της λεγόμενης 'Σχολής της Φραγκφούρτης' –όρος που χρησιμοποιήθηκε για πρώτη φορά τη δεκαετία του '60 προκειμένου να χαρακτηρίσει εκείνο το σώμα σκέψης (γνωστό και ως Κριτική Θεωρία) που αναδύθηκε στο θεσμικό πλαίσιο του Ινστιτούτου Κοινωνικών Ερευνών κατά τη διάρκεια της τρίτης δεκαετίας του 20ου αιώνα. Αρχική έδρα του Ινστιτούτου υπήρξε η Φραγκφούρτη. Στόχος του σεμιναρίου είναι η εξοικείωση του φοιτητή με το θεωρητικό έργο της 'Σχολής', έτσι όπως αυτό εκφράστηκε μέσα από τους κοινούς προβληματισμούς, τις εσωτερικές διαφοροποιήσεις, αλλά και τις αντιθέσεις και ρήξεις που αναπτύχθηκαν στους κόλπους της.

Στο πλαίσιο αυτό, κάποια από τα βασικά επιχειρήματα που θα μας απασχολήσουν αφορούν στο μετασχηματισμό του κράτους και στην κατάσταση του σύγχρονου υποκειμένου, στις έννοιες της κυριαρχίας, της ελευθερίας και της αναγνώρισης, στη θεωρητική προσέγγιση της εξουσιαστικής σχέσης και του φασιστικού φαινομένου, στη σχέση ιδιαίτερου-γενικού συμφέροντος, καθώς και στη σχέση θεωρίας-πράξης. Η μελέτη των πιο πάνω ζητημάτων θα στηριχθεί σε κείμενα των Theodor Adorno, Walter Benjamin, Erich Fromm, Jurgen Habermas, Axel Honneth, Max Horkheimer, Herbert Marcuse, Franz Neumann και Friedrich Pollock.

Αναλυτικός κατάλογος των θεμάτων του σεμιναρίου και της σχετικής πρωτογενούς και δευτερεύουσας βιβλιογραφίας, καθώς και λεπτομέρειες για τον τρόπο αξιολόγησης των φοιτητών, θα δοθούν σε έντυπη μορφή στην τάξη.

ΝΑΔΠ351 (ΥΕΣ) «Κοινωνιολογία της διαμόρφωσης του Ευρωπαϊκού Νομικού Χώρου και Υπεράσπιση των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων»

Διδάσκων: Δημήτριος Καλογερόπουλος

Η περιληψη του μαθήματος αυτού θα διανεμηθεί από τον διδάσκοντα στα πλαίσια του μαθήματος.

ΔΚΑΠ352 (ΥΕΣ) «Κοινωνιολογία του δικαίου και κοινωνική Αλλαγή»

Διδάσκων: Δημήτριος Καλογερόπουλος

Η περιληψη του μαθήματος αυτού θα διανεμηθεί από τον διδάσκοντα στα πλαίσια του μαθήματος.

ΚΡΥΠ353 (ΥΕΣ) «Κράτος & Ρύθμιση»

Διδάσκων: Ηλίας Γεωργαντάς

Στο σεμινάριο αυτό θα εξετάσουμε τη ρυθμιστική λειτουργία του κράτους στο σύγχρονο περιβάλλον. Ειδικότερα, θα εστιάσουμε στην οικονομική μορφή ρύθμισης βλέποντας πως αυτή υλοποιείται κάτω από συνθήκες απελευθέρωσης των αγορών. Σε πρώτη φάση θα δούμε αναλυτικά το θεωρητικό πλαίσιο και το σχετικό προβληματισμό που έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια της αμερικάνικης, κυρίως, σχολής (Chicago School of Regulation) αναφορικά με τη ρύθμιση

των ιδιωτικών συμφερόντων και της δραστηριότητάς τους σε μια οικονομία της αγοράς. Παράλληλα, θα προσπαθήσουμε να αποτυπώσουμε τις βασικές έννοιες της προσέγγισης, όπως φυσικό μονοπώλιο, οικονομίες δικτύου, regulatory capture, κ.ά. Σε δεύτερη φάση θα δούμε πως αυτές οι πρακτικές ρύθμισης σταδιακά παγιώθηκαν μέσα από συγκεκριμένους θεσμούς στις ΗΠΑ (π.χ. Interstate Commerce Commission, Federal Trade Commission, Securities and Exchange Commission, Federal Power Commission), στην Ευρώπη (Monopolies and Mergers Commission, Office of Telecommunications, Independent Television Commission, Commission des operations de Bourse κ.ά.) και πρόσφατα και στην Ελλάδα (Επιτροπή Ανταγωνισμού, Εθνική Επιτροπή Τηλ/νιών και Ταχυδρομείων, Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας κ.ά.). Σκοπός του σεμιναρίου δεν είναι η νομικοδιοικητική κατατομή των θεσμών αυτών, αλλά η κριτική κατανόηση του περιεχομένου της ρύθμισης με τελικό στόχο την κατασκευή ενός μοντέλου πολιτικής οικονομίας της ρύθμισης.

Αξιολόγηση: Συμμετοχή στη σεμιναριακή διαδικασία (20%), προφορική παρουσίαση ενός τουλάχιστον κειμένου(30%), κατάθεση γραπτής εργασίας 4.000 λέξεων στο τέλος του εξαμήνου(50%).

ΣΕΚΠ354 (ΥΕΣ) «Σύγχρονες Επαναστάσεις και Κοινωνικά Κινήματα»

Διδάσκων: Στέλιος Αλεξανδρόπουλος

Αντικείμενο του σεμιναρίου είναι οι επαναστάσεις και τα επαναστατικά κινήματα ως βασική μορφή πολιτικού και κοινωνικού μετασχηματισμού από τις αρχές του 20ού αιώνα μέχρι τη σημερινή εποχή της παγκοσμιοποίησης. Το περιεχόμενο του σεμιναρίου περιλαμβάνει κυρίως α) ιστορικές- εμπειρικές αναφορές και συγκριτική μελέτη των μεγάλων σύγχρονων επαναστάσεων, β) τα ποικίλα χαρακτηριστικά των κινήματων που αναπτύσσονται στη σημερινή εποχή της παγκοσμιοποίησης. Το σεμινάριο εντάσσεται κατά βάση στην περιοχή της συγκριτικής πολιτικής. Ερωτήματα που καλείται να απαντήσει: Ποια συμπεράσματα μπορούμε να βγάλουμε από τη συγκριτική μελέτη των μεγάλων επαναστάσεων; Ποιες οι ομοιότητες και ποιες οι διαφορές μεταξύ τους; Ποιες οι αιτίες και ποιες οι συνέπειές τους; Ποια τα συμπεράσματα στο επίπεδο της θεωρίας; Η έμφαση θα δοθεί α) στις επαναστάσεις του 20ού αιώνα β) στα διάφορα κινήματα κατά της παγκοσμιοποίησης.

ΑΓΓΠ010 «Αγγλικά για Πολιτικούς Επιστήμονες Α'»

Διδάσκουσα: Μαρίνα Χειλά

Το πρώτο εξάμηνο εξασκεί δεξιότητες ανάγνωσης και καλύπτει ορολογία πολιτικών θεωριών. Σκοπός του εξαμήνου είναι να δώσει βάσεις στους φοιτητές για να μπορέσουν αφ' ενός να αυξήσουν το ρυθμό εκμάθησης λεξιλογίου και αφ' ετέρου να είναι σε θέση να συμπεράνουν το νόημα των λέξεων χωρίς τη βοήθεια του λεξικού. Για το λόγο αυτό διδάσκονται στοιχειώδεις αρχές παραγωγής αγγλικών λέξεων από λατινικές ρίζες, όλα τα προθέματα και προσφύματα που είναι συνήθη στο λεξιλόγιο της πολιτικής επιστήμης, και παραγωγή λέξεων. Τέλος, μέσα από ασκήσεις αποσαφηνίζονται ζεύγη λέξεων που συγχέονται.

ΑΓΓΠ020 «Αγγλικά για Πολιτικούς Επιστήμονες Β'»

Διδάσκουσα: Μαρίνα Χειλά

Το δεύτερο εξάμηνο επίσης εξασκεί δεξιότητες ανάγνωσης και καλύπτει ορολογία που αφορά πολιτικά συστήματα, εκλογές, ομάδες συμφερόντων, πολιτική οργάνωση, κ.λπ. Διδάσκονται προβλήματα γραμματικής που είναι συνήθη στην ακαδημαϊκή γλώσσα και αποσαφηνίζονται οι λεπτές εννοιολογικές διαφορές σε ομάδες λέξεων που συχνά συγχέονται.

ΑΓΓΠ030 «Αγγλικά για Πολιτικούς Επιστήμονες Γ'»

Διδάσκουσα: Μαρίνα Χειλά

Το τρίτο εξάμηνο ελέγχει τις ικανότητες κατανόησης κειμένου που απέκτησαν οι φοιτητές στα δύο προηγούμενα εξάμηνα, προχωρώντας από την αναγνώριση της σωστής απάντησης σε ερωτήσεις που ζητούν τον εντοπισμό της μέσα στο κείμενο. Διδάσκεται ορολογία σχετική με τη διεθνή πολιτική και αποσαφηνίζονται οι λεπτές εννοιολογικές διαφορές σε ομάδες λέξεων που συχνά συγχέονται.

Το πιο σημαντικό χαρακτηριστικό του εξαμήνου είναι ότι διδάσκονται αρχές σύνταξης επιστημονικών εργασιών τόσο στο τυπικό μέρος (βιβλιογραφία, παραπομπές) όσο και στο ουσιαστικό μέρος (ανεύρεση επιστημονικών περιοχών για έρευνα, επιχειρηματολογία, αξιολόγηση πηγών, επιλογή κατατοπιστικού τίτλου, χρήση αποσπασμάτων από πηγές και ορθή ενσωμάτωσή τους στο κείμενο). Η αφομοίωση των αρχών αυτών ελέγχεται μέσα από τη

συγγραφή δοκιμίου 1.500 λέξεων.

ΑΓΓΠ040 «Αγγλικά για Πολιτικούς Επιστήμονες Δ΄»

Διδάσκουσα: Μαρίνα Χειλά

Στο τέταρτο εξάμηνο ασκούνται προχωρημένες δεξιότητες ανάγνωσης χρησιμοποιώντας ένα ευρύτατο φάσμα κειμένων: πολιτικοί λόγοι, προεκλογικές διακηρύξεις κομμάτων, αρχαιίζοντα κείμενα, προπαγάνδα, γλώσσα των Μ.Μ.Ε., φεμινιστικά κείμενα, κ.λπ. Καλύπτονται θέματα όπως η ρητορική, γλωσσικά και εννοιολογικά προβλήματα στην ανάγνωση των παλαιότερων κειμένων, οργουελιανή χρήση της γλώσσας στη σύγχρονη πολιτική (π.χ. κατάχρηση του όρου 'τρομοκρατία'), συνήθειες λογικές ανακολουθίες στην πολιτική επιχειρηματολογία και τρόποι αναγνώρισης, επίσημο και ανεπίσημο ιδίωμα, αντιφεμινιστικά, ρατσιστικά ή άλλα στερεότυπα και τεχνικές αποφυγής τους, παράφραση για ερμηνεία και κατασκευή περιλήψεων